MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI

securitatea

STRICT SECRET

nr. 4 (52) — 1980

PENTRU PATRIA NOASTRĂ, REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA !

STRICT SECRET

Securitatea

Exemplar nr. 627

1980

Cuprins

Pag.

* * * Unele sarcini actuale privind prioritățile în urmărirea legionarilor — de gl. mr. Aron BORDEA . . . 4

* * * Interese și preocupări actuale ale serviciilor de spionaj pentru culegerea de informații despre unitățile și cadrele militare — de col. Constantin ȘTEFAN . 11

RAID-ANCHETĂ

Integrarea tinerilor ofițeri în munca de securitate — sarcină permanentă și de mare răspundere — de lt. col. Petre HLADCHI 16

* * * O sarcină permanentă: Conlucrarea organelor de cercetare penală cu cele informativ-operative în vederea prevenirii infracțiunilor și a altor fapte antisocale — de col. Gheorghe CONSTANTINESCU și col. Florea GHEORGHIU 21

PLAN-CADRU DE DEZBATERE

Canale folosite sau posibil a fi utilizate de serviciile de spionaj și cercurile reacționare din străinătate în activitatea ostilă desfășurată împotriva țării noastre. Modalități concrete de acțiune a organelor de securitate pentru identificarea și neutralizarea acestor canale — de col. Ion NARDIN și mr. Nicolae CĂLUGĂRIȚA . 26

* * * Unele particularități privind munca informativ-operativă desfășurată în rîndul comercianților străini de origine română — de lt. col. Iosif CADAR și mr. Nicolae CĂLUGĂRIȚA 30

MATERIALE DOCUMENTARE

Utilizarea capcanelor criminalistice în prevenirea, descoperirea și combaterea acțiunilor îndreptate împotriva securității statului — de col. Remus RADU, lt. col. Vasile CRISTESCU și lt. col. Alexandru ANCA . . . 34

Pag.

Unele metode și mijloace tehnice folosite în neutralizarea acțiunilor teroriste în care se utilizează dispozitive explozive artizanale — de lt. maj. ing. Dan-Michael GEORGESCU 37

Vă prezentăm cazul „Promex" — de lt. col. Dumitru CORNIENCO și mr. Gheorghe CHESARU 40

Filozoful — de lt. maj. Valer RUSU 43

Acțiunea „Farcaș" — de lt. col. Ioan RĂDUȚĂ . 45

Aspecte juridice ale cooperării statelor privind securitatea transporturilor aeriene internaționale — de mr. Nicolae TOMA 48

Semnal editorial — de lt. col. Enache PASCALE . 52

Concepții și opinii privind asigurarea securității interne ; experiențe și opinii pe linia securității obiectivelor economice — grupaj realizat de mr. Dumitru DĂNAU 53

Centrala din desișuri — de lt. col. Ion TAMEȘ și lt. col. Sergiu SPÎNU 60

Știați că... — rubrică realizată de Anca-Lidia MÎLCOMETE 62

Bibliografie la temele pentru pregătirea de specialitate (pentru convocările din anul 1981) 63

Publicația este editată în cadrul Centrului de informatică și documentare.
Redactori : Maior Gheorghe VASILE și lt. col. Petre HLADCHI

Comanda nr. 066 **Apărut : decembrie 1980**

„...trebuie să nu uităm nici un moment că atîta timp cît există imperialismul, cît există puternice contradicții pe plan internațional, se menține și pericolul agresiunilor și războaielor. De asemenea, trebuie să avem permanent în vedere că sub diferite forme mai au loc manifestări antisocialiste, că pe diferite căi se desfășoară, din afară, tot felul de activități împotriva cuceririlor socialismului, a independenței patriei."

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din cuvîntarea rostită la Convocarea-bilanț a activului și cadrelor de bază ale armatei)

UNELE SARCINI ACTUALE PRIVIND PRIORITĂȚILE ÎN URMĂRIREA LEGIONARILOR

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, comandantul nostru suprem, sublinia la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 5—7 septembrie 1979 că în contextul politic internațional actual **„...Față de România, o serie de cercuri reacționare recurg... la tot felul de denaturări, la prezentarea negativă a muncii și realizărilor poporului nostru, apelînd la tot felul de elemente declasate, la elemente fasciste, legionare din trecut, la cei care și-au trădat țara și sînt gata, pentru un argint, să se pună în slujba oricui pentru a-și ponegri poporul și patria, pentru a ponegri socialismul". *)**

Situația operativă relevă cu pregnanță faptul că sub influența directă a cercurilor imperialiste devenite tot mai agresive și în strînsă relație cu proliferarea în Occident a fascismului și neofascismului, a tot felul de grupări politice ultrareacționare, anarhiste, extremist-teroriste, a altor curente ideologice retrograde, elementele legionare din străinătate și-au intensificat eforturile de revitalizare a organizației de tristă amintire căreia i-au aparținut și de desfășurare a unor acțiuni ostile României. În acest sens, încearcă să defăimeze pe toate căile succesele obținute de poporul român în edificarea unei vieți noi și să incite legionarii din interior la manifestări de ponegrire a realizărilor socialismului și la diverse activități clandestine menite să afecteze climatul politic din țara noastră.

Pornind de la atenționarea făcută de comandantul suprem asupra pericolului potențial pe care îl reprezintă foștii legionari și de la ordinul dat de a se asigura urmărirea lor sistematică, organele de securitate analizează permanent mutațiile ce se produc în structura, activitatea și concepțiile unor asemenea persoane, aflate în străinătate sau în țară, și iau măsuri ferme de cunoaștere, prevenire, combatere și neutralizare a oricăror încercări din partea acestora de a atenta împotriva intereselor României socialiste.

Acționăm într-o manieră permanent ofensivă și cu un profund spirit partinic, pe baza indicațiilor, orientărilor și ordinelor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu la întîlnirea de lucru cu Biroul executiv al Consiliului de conducere al Departamentului securității statului din septembrie anul trecut și în conformitate cu prevederile Programului de măsuri elaborat după ședința cu activul de partid și de comandă ce a urmat analizei deosebit de exigente și revoluționare făcute de comandantul suprem

*) Nicolae Ceaușescu — *Cuvîntare la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 5—7 sept. 1979*, broșură, Ed. pol., București, pag. 54—55.

Din materialele pe care le deținem rezultă că grupările legionare din exterior sînt preocupate în mod insistent de reactivarea celor mai fanatici legionari — mulți dintre ei cunoscuți ca aderenți la formațiuni politice de extremă dreaptă, inclusiv neofasciste — și de stimularea propagandei virulente, denigratoare desfășurate de aceștia împotriva României socialiste.

Concomitent se remarcă o preocupare sporită a grupărilor respective pentru stabilirea și multiplicarea contactelor cu foștii legionari din țară și cu alte persoane ostile sau nemulțumite, în scopul incitării lor la acțiuni dușmănoase și pentru introducerea clandestină în România a unor materiale de propagandă legionară.

Toate acestea vin în sprijinul ideii că la originea faptelor și fenomenelor antisociale se află acțiunile puse la cale împotriva țării noastre de cercurile reacționare, organizațiile și persoanele ostile din străinătate, realitate subliniată în repetate rînduri de tovarășul Nicolae Ceaușescu, inclusiv la Convocarea-bilanț a activului și cadrelor de bază ale armatei din octombrie 1980, cînd arăta : **„...trebuie să avem permanent în vedere că... pe diferite căi se desfășoară, din afară, tot felul de activități împotriva socialismului, a independenței patriei". *)**

În ce-i privește pe foștii legionari din țară, situația operativă actuală demonstrează că deși marile victorii obținute de poporul român în construcția socialistă au o înrîurire pozitivă și asupra unora dintre ei, mai există încă multe elemente înrăite, care nu se sfiesc să declare că n-au renunțat la convingerile lor și că nu o vor face nici pe viitor. În manifestările ostile pe care nu contenesc să le aibă, asemenea elemente adoptă o prudență sporită, se suspicionează reciproc, își aleg cu multă grijă interlocutorii.

Unii legionari abordează în discuții aspecte ale activității fostei lor organizații, își expun concepțiile politice și intențiile de natură ostilă cu precădere față de persoane din rîndul tineretului sau din alte localități decît cele din zona de domiciliu, considerînd că în astfel de condiții urmărirea lor ar fi mai dificilă. Spre deosebire de aceștia, unele elemente de vîrf, deși nu au renunțat la concepțiile lor fanatice, afișează o atitudine de expectativă, fiind, de fapt, preocupate îndeaproape de acțiunile organizate împotriva țării noastre de grupările legionare din străinătate. Falsa resemnare din comportamentul lor trebuie apreciată ca atare, înlăturîndu-se cu desăvîrșire anumite tendințe dăunătoare de a se subestima pericolul potențial al legionarilor.

Programul de măsuri al Departamentului securității statului prevede expres această necesitate și trasează linii directoare privind perfecționarea activității de urmărire a legionarilor, prin reorientarea priorităților, concentrarea și coordonarea mai judicioasă a eforturilor, în vederea pătrunderii în clandestinătatea legionară, a cunoașterii și neutralizării acțiunilor cu caracter ostil.

Necesitatea ridicării calității muncii informativ-operative în problema legionară la nivelul exigențelor rezultate din documentele de partid, din prețioasele orientări și indicații date de comandantul nostru

*) *Scînteia*, 11 octombrie 1980.

suprem, tovarășul Nicolae Ceaușescu, din ordinele conducerii ministerului și a Departamentului securității statului, impune o serie de sarcini prioritare, pentru a căror îndeplinire exemplară trebuie să valorificăm din plin experiența cîștigată și învățămintele ce decurg din analiza responsabilă a lipsurilor și neajunsurilor manifestate în supravegherea și urmărirea informativă a legionarilor, să adaptăm necontenit măsurile specifice întreprinse la mutațiile produse continuu în situația operativă. Aceste sarcini prioritare se referă la :

1. **Desfășurarea unei susținute activități de supraveghere informativă, prin metode și mijloace calificate, a tuturor membrilor fostei organizații legionare — aflați în țară sau în străinătate — pentru cunoașterea permanentă a preocupărilor acestora de a iniția, organiza ori participa la acțiuni ostile îndreptate împotriva statului nostru.** Accentul principal se va pune pe urmărirea prioritară a legionarilor care : sînt preocupați de situația actuală și viitoare a fostei organizații legionare ; au emis idei ori au inițiat măsuri pentru organizarea de grupări sau partide politice cu caracter dușmănos ; întrețin ori caută legături cu cei din străinătate ; au preconizat sau încearcă să întreprindă acțiuni de îndoctrinare a unor persoane provenite în special din rîndul tineretului ; redactează memorii ori alte lucrări istorico-sociale cu conținut ostil ; au urmat școli de spionaj și diversiune, ori au fost trimiși cu misiuni de acest fel pe teritoriul R.S. România ; au făcut parte ori au condus bande sau organizații subversiv-teroriste ; au fost condamnați, au deținut grade și funcții importante în organizația legionară.

O deosebită atenție trebuie acordată legionarilor care lucrează în diferite întreprinderi economice, instituții de artă și cultură, cercetare și învățămînt, ori sînt deservenți ai cultelor, pentru a nu le permite ca prin funcțiile ce le ocupă să acționeze împotriva intereselor statului nostru.

2. **Continuarea identificării și verificării operative a tuturor descendenților legionarilor și a altor elemente cu preocupări de natură fascistă,** avîndu-i în vedere îndeosebi pe fiii celor din categoriile prioritare. În funcție de particularitățile fiecărui caz în parte, de comportamentul și atitudinea persoanelor respective se va acționa cu măsuri diversificate, de la influențare pozitivă pînă la cele de combatere fermă și neutralizare.

3. **Perfecționarea continuă a activității informativ-operative pentru descoperirea, prevenirea și neutralizarea oricăror încercări de inițiere și organizare a unor acțiuni dușmănoase,** pe teritoriul țării noastre, de către elemente care au făcut parte din organizația legionară. Se va acorda o atenție sporită tuturor informațiilor ce conțin date despre eventuale activități legionare organizate, precum și legăturilor suspecte cu elemente active ori cu cercuri reacționare din străinătate.

În sensul arătat, se impune să acționăm cu multă responsabilitate pentru clarificarea informațiilor referitoare la : legionarii din țară care au activat împreună cu cei din străinătate și se află în atenția acestora din urmă ; legionarii și descendenții acestora care întrețin legături cu funcționari ai reprezentanțelor statelor occidentale din țara noastră ori cu alți străini rezidenți în R.S. România ; elementele din rîndul legionarilor care au efectuat călătorii în străinătate ; rudele din țară ale legionarilor din exterior și alte persoane care, datorită atribuțiilor de serviciu, se deplasează peste hotare și realizează legături cu legionarii transfugi ; legionarii care domiciliază ori au locul de muncă în zona micului trafic de frontieră.

De asemenea, se cer multă operativitate și fermitate în vederea neutralizării legionarilor și descendenților acestora care fac comentarii negative la adresa orînduirii noastre socialiste sau anumite speculații în legătură cu diferite evenimente internaționale, pentru a nu permite extinderea unor asemenea concepții.

4. **Selectarea și urmărirea — pînă la clarificarea deplină a informațiilor — a elementelor aventuriere, declasate, nerealizate din punct de vedere profesional, cunoscute că se află în anturajul unor legionari din țară sau din străinătate** ori că au intenții de a părăsi România pe diverse căi. Atenție deosebită trebuie acordată persoanelor din această categorie — stabilite în străinătate — care revin în țară ca turiști, vizitatori la rude sau în scopuri oficiale.

Se cunoaște că elemente active din rîndul legionarilor din exterior sînt preocupate de a atrage astfel de persoane, mai ales dintre acelea care, părăsind legal sau ilegal țara, au stat anumite perioade de timp în lagărele din Austria, R.F. Germania, Italia, Grecia, Turcia etc. Unele dintre acestea sînt ulterior trimise în țară ca emisari ai anumitor grupări reacționare, cu sarcini de incitare la activități ostile.

Cazul lui Bordeianu Maricel din București este edificator în sensul celor arătate mai sus. Acesta, în cursul anului 1978 a plecat în străinătate în vizită la fratele său, Bordeianu Vasile (fugit în 1972 din țară și care, după o perioadă de ședere în lagărele din Austria și Italia, a ajuns în Franța, unde a fost atras la activități legionare de către gruparea legionară din Paris condusă de Faust Brădescu). Bordeianu Maricel a refuzat să mai revină în țară și, prin intermediul fratelui său, a fost atras la acțiuni cu caracter legionar. La scurt timp a fost trimis în țară cu misiunea de a introduce materiale de propagandă cu conținut reacționar, inclusiv legionar, și benzi magnetice pe care erau imprimate emisiuni ale postului de radio „Europa liberă", cu scopul de a le difuza în rîndul unor elemente ostile pentru incitarea lor la acțiuni dușmănoase și de emigrare. Din cercetările efectuate asupra lui Bordeianu Maricel a rezultat că legionarii fanatici din străinătate au în centrul atenției și preocuparea de a recruta dintre cetățenii români ce și-au părăsit țara anumite persoane pretabile, de preferință tinere, pe care, după un „stagiu" de pregătire legionară, îi trimit în țară cu scopuri dușmănoase.

Avînd în vedere informațiile ce se dețin cu privire la încercările elementelor active din emigrația română de a unifica toate forțele reacționare și ostile R.S. România, prin constituirea așa-zisului **„Comitet Național Român"** (C.N.R.) cu sediul la Paris, în frunte cu ex-regele Mihai, în a cărui conducere au fost cooptați și o serie de legionari cunoscuți cu poziție dușmănoasă țării noastre, organele de securitate, în conformitate cu sarcinile cuprinse în planul de măsuri al acțiunii „*HORA*", trebuie să-și sporească eforturile pentru cunoașterea și neutralizarea activității acestora. În scopul arătat, se impune :

◆ analizarea cu operativitate a informaţiilor existente asupra rudelor şi legăturilor din ţară ale legionarilor cooptaţi în aceste organe ;

◆ selectarea şi instruirea de surse capabile să pătrundă în intimitatea persoanelor din conducerea C.N.R. şi realizarea de combinaţii informative, cu scopul adîncirii disensiunilor existente şi destrămării in cele din urmă a acestui comitet ;

◆ elaborarea de măsuri ofensive şi întreprinderea de acţiuni ferme pentru neutralizarea legionarilor din ţară cunoscuţi că întreţin sau încearcă să stabilească legături cu cei din C.N.R.

5. **Descoperirea şi prevenirea oricăror incercări de introducere in ţara noastră a materialelor de propagandă legionară.** Această sarcină este impusă de acţiunile tot mai insistente ale grupărilor legionare din străinătate de a introduce in România, printr-o diversitate de căi şi mijloace, materiale legionare şi alte inscrisuri cu conţinut ostil. Sint folosite pentru aceasta mijloacele de transport internaţional (de persoane şi mărfuri), precum şi emisari, turişti, vizitatori la rude, persoane care călătoresc în străinătate etc.

Semnificativ în acest sens este cazul surorilor fostului comandant legionar Papanace Constantin, care, obţinînd aprobare de a pleca să-l viziteze in Italia, au încercat să scoată din ţară mai multe documente cu conţinut legionar aparţinînd sus-numitului. Reţine atenţia faptul că nu s-au cunoscut intenţiile lor, iar cu prilejul pregătirii contrainformative ce li s-a făcut inainte de plecare, li s-a atras atenţia să nu se angajeze in activităţi ostile statului, inclusiv de a nu scoate ori introduce în ţară materiale cu caracter legionar. Deşi au promis că vor respecta indicaţiile, cu prilejul controlului efectuat la P.C.T.F. s-au descoperit asupra lor mai multe documente cu conţinut legionar. Ca urmare, li s-a întrerupt călătoria, le-au fost confiscate materialele, au fost cercetate şi avertizate. Din declaraţiile acestora a rezultat că materialele respective, păstrate de ele la domiciliu, erau destinate fratelui lor, actualmente comandant legionar al grupării antisimiste din Italia care, dorind să redacteze o „istorie a mişcării legionare", avea nevoie de o serie de date pentru localizarea unor evenimente şi acţiuni ale organizaţiei pină în anul 1940.

6. **Asigurarea unor măsuri eficiente de cunoaştere a preocupărilor anumitor legionari de a scrie memorii sau alte lucrări despre fosta lor organizaţie şi de prevenire a răspindirii acestora in ţară ori a scoaterii lor in străinătate.**

Informaţiile obţinute in procesul supravegherii şi urmăririi informative atestă existenţa unor asemenea preocupări, mai ales in rîndul legionarilor ce au deţinut funcţii în cadrul organizaţiei şi care se menţin şi în prezent pe poziţie ostilă orînduirii socialiste.

Cazurile de acest gen descoperite informativ in ultimul an şi jumătate impune să se acorde o atenţie sporită informaţiilor cu un astfel de conţinut, verificării lor operative şi iniţierii unor măsuri combinative pentru neutralizarea autorilor. Sînt cunoscute şi edificatoare pe această linie cazurile „Nemeş" al Direcţiei I, „Sotir" din atenţia Securităţii municipiului Bucureşti, „Prinţul", aflat în lucru la I. J. Galaţi, „Scriitorul", de la I. J. Braşov şi altele.

7. **Organizarea unui control informativ eficace asupra legionarilor din străinătate pe timpul cit se află in ţara noastră ca turişti, vizitatori la rude ori in altă calitate,** în vederea stabilirii celor mai eficiente măsuri de prevenire şi neutralizare a oricăror incercări de activitate duşmănoasă.

Cu prilejul vizitării rudelor ori ca turişti, unii dintre legionarii din străinătate sînt folosiţi ca emisari ai grupărilor reacţionare ostile României, avînd misiuni de culegere de informaţii despre starea de spirit şi poziţia legionarilor din ţară, de introducere ori scoatere a unor materiale cu conţinut legionar, de incitare şi stimulare a elementelor din baza de lucru la activităţi duşmănoase.

Aşa au procedat foştii legionari May Lucy din S.U.A., care, aflindu-se în vizită la rude, a încercat să scoată din ţară unele scrieri legionare ale lui Radu Mironovici, fost comandant legionar, şi Stroe Jean din Franţa, despre care s-a stabilit că avea preocupări de a incita unele elemente legionare la activităţi ostile, precum şi de indoctrinare legionară a unor tineri.

Pentru a se preveni asemenea acţiuni, ofiţerii de securitate trebuie să stabilească din timp măsuri eficiente de cunoaştere permanentă a activităţii legionarilor din străinătate şi trimişilor acestora pe tot timpul şederii în ţară.

8. **Imbunătăţirea conlucrării dintre unităţile de securitate centrale şi teritoriale,** în vederea cunoaşterii temeinice a situaţiei operative din rîndul legionarilor şi stabilirii de măsuri ofensive împotriva celor pretabili la acţiuni ostile.

Cazurile mai deosebite de legionari din ţară, îndeosebi dintre cei cu legături pe raza mai multor judeţe, precum şi de legionari din străinătate ori de emisari ai acestora, vor fi lucrate sub controlul şi îndrumarea Direcţiei I, asigurîndu-se măsuri eficiente şi combative faţă de încercările lor de a pune la cale acţiuni contrare intereselor statului nostru.

9. **Sporirea preocupărilor tuturor ofiţerilor cu sarcini in supravegherea şi urmărirea informativă a legionarilor, pentru dezvoltarea capacităţii de cunoaştere şi prevenire a acţiunilor ostile din partea acestora** prin : crearea unei reţele informative capabile să pătrundă în clandestinătatea activităţii duşmănoase a legionarilor ; îmbunătăţirea muncii cu reţeaua existentă, în vederea lărgirii posibilităţilor de informare, precum şi de rezolvare a unor sarcini interjudeţene ori în străinătate.

Aceste obiective trebuie realizate sub conducerea şi îndrumarea nemijlocită a şefilor securităţilor judeţene şi a municipiului Bucureşti. Reţeaua cu posibilităţi de pătrundere în grupările legionare din exterior va fi instruită şi dirijată conform ordinelor în vigoare, cu avizul Direcţiei I şi al U.M. 0544.

10. **Analiza permanentă a tendinţelor fenomenului şi a mutaţiilor ce survin in situaţia operativă din problemă,** pe baza căreia vor fi iniţiate măsuri corespunzătoare de prevenire şi neutralizare.

Se va acționa în așa fel, incit să se asigure măsurilor de neutralizare un caracter ofensiv și ferm, care să ducă la descurajarea elementelor dușmănoase și la determinarea lor să se abțină de la orice fapte ce pot afecta securitatea statului. În conformitate cu legile țării și cu ordinele în vigoare, vor fi folosite forme și metode diversificate, între care:

● cercetarea pentru faptele săvîrșite, inclusiv cele de drept comun, și inițierea unor măsuri combinative de descurajare, compromitere, dezinformare, creare de disensiuni ș.a. ;

● avertizarea ori punerea în dezbatere publică — urmărindu-se descurajarea și neutralizarea legionarilor respectivi în mediul unde acționează ;

● influențarea pozitivă prin contactarea directă ori prin folosirea unor surse care în relațiile cu legionarii îi pot sfătui să renunțe la eventuale acțiuni dușmănoase ;

● contactarea — după caz și cu aprobările de rigoare — a legionarilor din străinătate care vin în țara noastră, cu scopul de a-i influența pozitiv ori descuraja, inclusiv prin cercetarea și luarea măsurilor ce se impun dacă aceștia desfășoară activitate ostilă.

11. **Perfecționarea continuă a pregătirii cadrelor care lucrează în problema legionară.**

În procesul pregătirii politice și profesionale a ofițerilor din problemă se impune să se asigure însușirea temeinică și transpunerea fermă în viață a hotărîrilor de partid, a indicațiilor, orientărilor și ordinelor tovarășului Nicolae Ceaușescu, comandantul nostru suprem, a legilor țării, ordinelor și instrucțiunilor de muncă ale conducerii Ministerului de Interne și a Departamentului securității statului. Pregătirea de specialitate este necesar să se facă în strînsă legătură cu problemele specifice din munca practică, analizîndu-se politic faptele și fenomenele cu care se confruntă organele de securitate și punîndu-se accent permanent pe adoptarea unor forme și metode științifice de acțiune.

★

Militînd cu consecvență și acționînd cu toate forțele pentru îndeplinirea în condiții de calitate superioară și eficiență sporită a sarcinilor prioritare de urmărire a legionarilor, ofițerii cu atribuții pe această linie de muncă se integrează în eforturile generale de angajare plenară și responsabilitate comunistă ale întregului aparat de securitate, pentru transpunerea neabătută în viață a hotărîrilor Congresului al XII-lea al partidului, a indicațiilor, orientărilor și ordinelor comandantului nostru suprem, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în domeniul apărării securității statului.

General-maior Aron BORDEA

INTERESE ȘI PREOCUPĂRI ACTUALE ALE SERVICIILOR DE SPIONAJ PENTRU CULEGEREA DE INFORMAȚII DESPRE UNITĂȚILE ȘI CADRELE MILITARE

Analiza informațiilor deținute de organele de securitate evidențiază că serviciile de spionaj sînt interesate să stabilească *structurile unor unități și obiective* ale Ministerului de Interne, *modul de funcționare a acestora* prevăzut în statute și ordine, *mijloacele speciale din dotare* și originea procurării lor, *cadrele active* prevăzute în statele de funcționare, *sarcinile lor* imediate și de perspectivă, *metodologiile de lucru* folosite. O atenție deosebită se acordă *modalităților de asigurare a securității documentelor secrete*, modului cum este organizată și se execută paza stocurilor cu astfel de documente, care sînt căile de acces și posibilitățile de pătrundere spre aceste stocuri.

După cum se poate constata, serviciile de spionaj caută cu asiduitate informații despre toate compartimentele muncii Ministerului de Interne, concentrîndu-și în primul rînd eforturile spre pătrunderea și obținerea de date despre cadrele și activitatea concretă a organelor de securitate. Serviciile de spionaj se informează cu prioritate de *statutul social-politic al cadrelor*, nivelul de pregătire politică, militară și profesională al acestora, spiritul lor de devoțiune, capacitatea de efort, poziția ofițerilor față de evenimentele politice interne și internaționale. În studiile pe care le întreprind, oficinele de spionaj caută să stabilească „*profiluri morale inadecvate*" pentru munca de securitate sau cu „*vizibile trăsături deviante*", care să poată fi folosite în activitatea lor ostilă țării noastre.

Acționînd subtil, prin forme și metode specifice, spionii au în preocupări crearea de împrejurări care să ducă la *compromiterea sau denigrarea anumitor cadre*, provocarea de disensiuni în familiile acestora, slăbirea spiritului de unitate și descurajarea unora în executarea misiunilor ce le revin. Smulgerea unor oameni de valoare de la preocupările lor profesionale, inocularea neîncrederii în viabilitatea orînduirii socialiste, tocirea spiritului de vigilență și a intransigenței revoluționare sînt alte obiective urmărite de serviciile de spionaj în ce privește unele cadre din Ministerul de Interne, îndeosebi cele care, datorită anumitor trăsături negative, intră în relații neoficiale cu străini sau comit abateri de natură să-i compromită.

Urmărind slăbirea capacității de apărare a patriei, oficinele de spionaj se preocupă tot mai intens de cunoașterea *tehnicii de luptă de producție românească* din dotarea unităților Ministerului Apărării Naționale, a *tabelelor de achiziții de tehnică din străinătate* și parametrii acesteia, a măsurilor organizatorice luate în vederea traducerii în viață a liniei politice a partidului referitoare la *creșterea mobilității și puterii de ofen-*

sivă a trupelor în condiţiile realizării concepţiei războiului întregului popor, a strategiei şi tacticii folosite. De asemenea, se manifestă un interes crescut faţă de statutul social al cadrelor militare din unităţile combatante.

În vederea realizării unor astfel de obiective, cadrele şi agenţii serviciilor de spionaj, folosind o gamă variată de forme şi metode, încearcă să pătrundă, *direct* sau prin *intermediari*, în anturajul apropiat al militarilor ori al familiilor lor, pentru ca apoi procedînd abil şi cu rafinament, să culeagă informaţii sau să întreprindă acţiuni de compromitere.

Spre exemplificare, menţionăm cazul informatorului „*Codruţ*", care, deplasîndu-se către unitate pe o arteră ce se abătea de la şoseaua principală, a fost ajuns din urmă de o maşină şi invitat de şofer să urce sub pretextul că „*drumul e lung*". Informatorul nu a dat atenţie numărului de înmatriculare al autoturismului şi, mulţumind, a acceptat invitaţia. Abia la destinaţie, în zona unităţii, „*Codruţ*" şi-a dat seama că „binevoitorul" — cu care s-a întreţinut pe drum — este străin. Dar — tot abia atunci — şi-a dat seama că *străinul a observat cu atenţie împrejurimele*. Pentru moment, informaţia părea banală, dar coroborînd-o şi cu alte date, s-a constatat că străinul în cauză a acostat şi alţi militari din aceeaşi unitate. Ulterior, informatorul l-a reîntîlnit. În baza instructajului făcut, „*Codruţ*" a manifestat amabilitate faţă de străin, iar acesta nu a ezitat să-i propună să se mai revadă. Din discuţiile purtate a rezultat că *străinul a fost ofiţer* şi că ar dori să aibă un prieten în România. Între altele, s-a interesat ce face „*Codruţ*" la serviciu, cum se împacă cu şefii, insistînd asupra unor date referitoare la profilul unităţii. Informatorul i-a răspuns evaziv, încercînd să abată discuţia, dar străinul, insistent, i-a propus o nouă întîlnire. L-a rugat pe „*Codruţ*" să-i facă o vizită la hotel, dar să fie atent cum se deplasează, pentru că „*nu doreşte să aibă neplăceri*". În timpul acestei vizite, străinul a încercat să afle date în legătură cu anumite cadre cu funcţii de conducere, despre perspectiva unora de a fi avansate sau promovate în funcţie, precum şi detalii despre modul de asigurare a mobilităţii deplasării trupelor.

O asemenea manieră de a culege informaţii practică şi alţi spioni, cum este, de pildă, „turistul *Alfred*", care, pe un timp friguros, cu burniţă rece, a observat că un tînăr locotenent, ce avea asupra lui o valiză, aştepta o ocazie. A oprit autoturismul în care se afla şi l-a invitat pe ofiţer să meargă împreună, motivînd că el „*ştie ce-i viaţa de ostaş*".

Cînd ofiţerul s-a aşezat lîngă străin, acesta a scos o sticlă cu o băutură fină, rugîndu-l să se „*încălzească*". Străbătînd porţiunea de şosea între Cluj şi Tîrgu Mureş, cunoscută bine de către ofiţer, acesta, sub efectul băuturii, a făcut nenumărate precizări cerute de „*Alfred*", care a obţinut astfel cu uşurinţă tot felul de date despre obiectivele militare aflate în zonă.

•

Din informaţiile pe care le deţinem rezultă că serviciile de spionaj efectuează *studii*, exploatînd cu mare atenţie diversele posibilităţi ce se ivesc. Deşi asemenea procedee par uneori neobişnuit de simple şi banale, ele fac parte din *ansamblul de procedee* folosite de cadrele şi agenţii de

spionaj pentru rezolvarea unor probleme importante, din care cauză tratarea lor cu toată răspunderea de către ofiţerii de contrainformaţii militare este absolut necesară.

O atenţie deosebită trebuie acordată *combaterii pălăvrăgelii şi atitudinii uşuratice* în discuţii, cînd, în mod cu totul nepermis, se fac referiri la probleme de muncă. Au fost semnalate cazuri cînd elemente din străinătate caută ofiţeri, subofiţeri şi personal muncitor civil din unităţile noastre, cărora le stimulează aşa-zise nevoi de „*descărcare sufletească*", punîndu-i în situaţia de a „*povesti*" necazuri mărunte, trecătoare, dar legate de serviciu, de munca lor. De exemplu, un „*turist*" străin l-a cunoscut „*întîmplător*", prin intermediul altor persoane, pe „*Banu*", retrogradat din funcţie pentru diverse abateri şi dezinteres în rezolvarea sarcinilor. Profitînd de „*necazurile*" personale ale lui „*Banu*", străinul a ştiut, cu destulă abilitate, ca în faţa unei sticle cu vin să aducă în discuţie situaţia personală a acestuia. În acea împrejurare, „*Banu*" a prezentat multe detalii ale situaţiei sale, divulgînd însă şi un şir întreg de date.

Deplasările pe care diferite cadre militare le fac în străinătate sînt, de asemenea, intens *exploatate* de oficinele de spionaj. Procedeele folosite în astfel de cazuri sînt asemănătoare celor utilizate pentru atragerea la colaborarare sau compromiterea unor specialişti care călătoresc peste hotare. Pentru edificare, vom reliefa metodologia prin exemplul de mai jos.

Informatorul „*Mareş*" — care lucra într-un sector de apărare — a fost trimis la specializare într-o ţară occidentală. Aici, după un timp, şi-a dat seama că are în spate o „*umbră*", pe „*John*", care îl urmărea pretutindeni, căutîndu-i prietenia, sfătuindu-l cum să procedeze în anumite ocazii. După o perioadă, „*John*" l-a invitat pe „*Mareş*" să viziteze diferite locuri din uzină, unde accesul străinilor era interzis, i-a pus la dispoziţie materiale tehnice în vederea pregătirii, i-a procurat reviste de specialitate şi l-a invitat să publice diverse articole. Din modul cum proceda, „*John*" lăsa să se înţeleagă că e vorba de o adevărată prietenie. Nu odată, în discuţiile purtate, „*John*" a elogiat România, considerînd-o ca o ţară care ştie ce vrea şi că orice vizită făcută la noi este un fel de regăsire de sine. În compania lui „*John*", „*Mareş*" a avut prilejul să viziteze multe instituţii culturale, să petreacă la localuri, să-şi dea seama de unele aspecte ale modului de viaţă occidental.

La despărţire, „*John*" i-a vorbit lui „*Mareş*" ca unui prieten adevărat. L-a rugat să-i scrie, folosindu-se eventual de o căsuţă poştală şi să aibă grijă că „*securitatea este pe urmele noastre, de fapt ca şi la noi*". Mai tîrziu, aprecînd că trebuie să ştie „*ce mai face şi cum o mai duce*", l-a rugat să-i trimită — la o anume adresă — cîte o ilustrată în care, atunci cînd e „*bine*", să scrie : „*la noi e primăvară*", iar dacă i se întîmplă vreun necaz, să menţioneze : „*mă supără rău stomacul*".

În baza instructajului făcut de ofiţerul ce-l avea în legătură, „*Mareş*" i-a scris lui „*John*", de cîteva ori, că „*la noi e primăvară*", însoţind parola de cuvinte calde, prieteneşti. După un timp, „*John*" a venit în România...

Cînd a sosit în țara noastră, „*John*“ s-a comportat surprinzător de circumspect și prudent. Convorbirile — doar cîteva — avute cu „*Mareș*“ de la un telefon public nu trădau nici o bănuială. S-au reintîlnit într-un parc. După ce i-a spus că venise pentru mici afaceri, „*John*“ l-a rugat pe „*Mareș*“ ca în numele prieteniei să-l ajute să procure „*cîteva date*“. „*Știu că vă interesează achiziția unei instalații pentru avioanele de luptă*“ a început „*John*“. „*Firma mea este dispusă să vă livreze totul în condiții acceptabile. Atît vă cer : prețurile solicitate de alte firme. Să știm și noi...*“

Se înțelege că informatorul a solicitat timp, acuzînd necunoașterea problemei, urmînd să se intereseze. Apoi s-au luat măsuri ca „*John*“ să fie dezinformat, exploatîndu-se astfel situația în favoarea statului român.

Cazul respectiv, ca și altele asemănătoare, evidențiază creșterea preocupărilor oficinelor de spionaj pentru a cunoaște dotarea tehnică a forțelor armate și pentru a stabili posibilitățile de penetrare în rîndul specialiștilor, inginerilor și tehnicienilor militari. În ultimul timp, serviciile de spionaj se orientează tot mai mult spre *persoane tinere* care au cunoștință despre problemele militare și, mai ales, către *membrii de familie* ai cadrelor, efectuînd în acest scop numeroase studii.

De exemplu, „*Clotilda*“, soția unui cadru militar, informatoare a organelor de securitate, a fost trimisă la Paris în misiune oficială, ca medic. Aici, încetul cu încetul, a fost supusă unui sistematic „*interogatoriu*“ de către diverși indivizi, care încercau să afle „*noutăți din armată*“, cunoscîndu-se că soțul ei, tot medic, lucra într-un sector important. Discuțiile cu ea începeau, de regulă, pe teme cu totul amicale, apoi, treptat, erau îndreptate înspre preocupările soțului ei. Între altele, străinii erau interesați să afle ce categorii de boli sînt mai frecvente în armată, ce tratamente se aplică, sursele de aprovizionare ale armatei, care sînt procentele folosirii produselor străine în tratarea diferitelor maladii etc. Cei în cauză erau preocupați să afle cît mai multe date în special despre cadrele cu funcții de conducere, bolile de care sufereau și cum erau tratate acestea. La revenirea în țară, „*Clotilda*“, a făcut remarca : „*cei care mă știau ce sînt și de ce sînt în Franța, în discuțiile cu mine s-au interesat permanent de probleme militare*“.

Determinarea unor cetățeni români de a-și trăda patria, de a furniza informații cu caracter militar, este, de asemenea, o practică folosită de serviciile de spionaj, căreia, în ultimul timp, i se acordă o tot mai mare importanță.

Un ofițer de contrainformații militare a primit o semnalare despre un comerciant turc ce se interesa discret cînd venea în România de situația lui „*Morar Stelian*“, care își satisfăcea serviciul militar într-un obiectiv special. În loc să ia măsuri de clarificare a semnalării pe cale informativă, ofițerul a preferat să-l întrebe direct pe militar despre

relațiile sale. Desigur că acesta a contestat, deși, în mod vizibil, i se citea alerta pe față. După aceea, activitatea militarului s-a dovedit corectă, iar relațiile sale se rezumau numai la cele cu părinții și cîteva rude. O asemenea comportare a dat de gîndit, mai ales că „*Morar Stelian*“ devenise cu totul alt om, mai taciturn, controlat în atitudine etc. De aceea, după lăsarea la vatră s-a avut în vedere în continuare activitatea lui. La un moment dat însă, acesta a dispărut, deși era proaspăt căsătorit, își cumpărase apartament și avea un serviciu destul de bun. S-a stabilit că reușise să fugă în Turcia. A revenit în țară mult mai tîrziu, cu identitate falsă. Fiind urmărit a fost surprins în zona unde se afla unitatea specială în care își făcuse stagiul militar. Pus în fața faptelor, a recunoscut că fusese trimis în țară să stabilească *sistemul de pază al unor zone*, modul cum se realiza acesta și să culeagă informații despre *comandanți și activiști de partid din armată*, despre *calitățile tehnico-tactice ale armamentului* din dotare. De asemenea, urma să stabilească *adresele unor cadre* și persoane din armată care se manifestau nemulțumite și să le urmărească atent comportarea.

*

Apărarea secretelor muncii noastre este o *înaltă îndatorire patriotică* a întregului personal. Pentru noi, cadrele din Departamentul securității statului, apărarea secretului de stat constituie o *cerință prioritară de ordin profesional*. De aceea trebuie combătute cu toată hotărîrea lăudăroșenia și pălăvrăgeala, atitudinea ușuratică în stabilirea relațiilor cu diverse persoane necunoscute. Realizarea unei cunoașteri multilaterale a cadrelor și membrilor lor de familie, educarea acestora permanentă în spiritul vigilenței și intransigenței revoluționare sînt sarcini care trebuie să stea în atenția continuă a organelor și organizațiilor de partid, a comandanților de pe toate treptele.

O importanță deosebită are, în acest context, preocuparea fiecărui cadru de a influența pozitiv pe membrii propriei familii. Se impune ca discuțiile purtate să fie de așa manieră, încît, fără a alarma sau a crea o stare de teamă, membrii familiilor noastre să sesizeze ce trebuie și ce nu trebuie să discute cu prietenii, colegii de muncă, alte persoane cunoscute. Este necesar să se înțeleagă consecințele posibile ale frecventării unor anturaje necorespunzătoare, metodologia folosită de elemente interesate să afle secretele muncii noastre și să se știe că asemenea fapte se cer a fi raportate din timp.

Colonel Constantin ȘTEFAN

RAID *anchetă*

INTEGRAREA TINERILOR OFIŢERI ÎN MUNCA DE SECURITATE — SARCINĂ PERMANENTĂ ŞI DE MARE RĂSPUNDERE

Astăzi, cînd sarcinile ce ne revin au crescut în complexitate, cînd eforturile întregului aparat sînt concentrate spre realizarea unei calităţi noi, superioare, în muncă, aşa cum ne cer documentele Congresului al XII-lea al partidului şi comandantul nostru suprem, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, este firesc să ne îndreptăm atenţia şi în spre cei mai tineri dintre noi, spre schimbul de mîine, care, prin jurămînt faţă de popor şi ţară, s-au legat să ducă pe mai departe flacăra nestinsă a tradiţiilor de luptă ale organelor de securitate. Raidul-anchetă întreprins în judeţele *Buzău*, *Ilfov* şi *Galaţi* ne-a edificat asupra unor stări de lucruri care ţin de integrarea în muncă a tinerilor ofiţeri de securitate. Dar, să dăm cuvîntul faptelor...

Sprijinul, îndrumarea şi controlul — factori hotărîtori

O trăsătură definitorie a concluziei ce s-a desprins din raidul nostru este aceea că tinerii ofiţeri — absolvenţi ai Şcolii militare de ofiţeri activi a Ministerului de Interne sau încadraţi direct din producţie — îşi îndeplinesc în condiţii bune atribuţiile de serviciu, participă cu tot entuziasmul la realizarea sarcinilor ce revin colectivelor în care muncesc şi au o comportare discplinată, regulamentară. „*Desigur* — ne-a precizat tovarăşul general-locotenent *Nicolae Stan*, şeful Inspectoratului judeţean Ilfov al Ministerului de Interne —, *rezultatele tinerilor ofiţeri se datorează pregătirii şi conştiinciozităţii lor, dar şi preocupării factorilor de conducere din unitatea noastră, a organelor şi organizaţiilor de partid şi U.T.C. pentru a-i forma în spiritul responsabilităţii, al cinstei şi discpilinei, a le asigura condiţii corespunzătoare de muncă şi viaţă. La noi, sprijinul, îndrumarea şi controlul concret, la obiect, sînt factori hotărîtori pentru obţinerea unei calităţi noi, superioare, în muncă*". Aceeaşi concepţie sănătoasă de muncă domină şi în celelalte unităţi. La Buzău, de exemplu, tovarăşul colonel *Ion Simionescu*, şeful inspectoratului judeţean, ne-a asigurat că tinerii ofiţeri sînt pregătiţi corespunzător, mulţi dintre ei au trecut cu bine momente critice, de mare tensiune şi emoţie, pentru rezolvarea unor sarcini concrete, s-au străduit să aplice cele învăţate, de cel mai multe ori sub îndrumarea şi controlul ofiţerilor cu experienţă. „*La noi*, a precizat şeful Securităţii judeţului Buzău, tovarăşul colonel *Ion Chivu*, *pentru ofiţerii tineri stabilim priorităţile, dozăm eforturile şi, prin şefii de colective, nu cedăm din exigenţele pe care le ridicăm la cote tot mai înalte*". Situaţii asemănătoare am întîlnit şi la Galaţi. „*Pe cei mai tineri*, sublinia tovarăşul colonel *Gheorghe Florescu*, şeful securităţii, *îi repartizăm în colective de ofiţeri competenţi, cu experienţă, le încredinţăm sarcini concrete, care să le solicite gîndirea, puterea de analiză. Concomitent cu aceasta, facem totul ca să-i cunoaştem, să ştim cît şi cum să cerem de la fiecare ca să poată da cît mai mult*".

Fără îndoială că seriozitatea şi preocuparea responsabilă pentru integrarea în muncă a celor mai tineri conduce şi la rezultate concrete. „*Ele însă nu se pot obţine oricum*", ne asigura căpitanul *Gheorghe Ciubotaru* de la Securitatea judeţului Galaţi, unul dintre cadrele cu experienţă care îndrumă primii paşi ai unui tînăr ofiţer. Şi ca să justifice afirmaţia, ne-a precizat : „*Pe locotenentul Gheorghe Bălan îl voi considera format, numai cînd va fi în măsură să îndeplinească orice sarcină, pe cont propriu ; pînă atunci obligaţiile mele nu scad şi fac totul ca faţă de el să fiu exemplu*". „*Mie îmi plac oamenii care trăiesc ceea ce fac*, l-a completat şeful său, *iar între aceştia pot să-i numesc şi pe locotenenţii Gheorghe Bălan şi Nicolae Bouroşu din promoţia anului 1980*".

Exemple sînt multe. Am putea vorbi laudativ de locotenenţii *Ion Ene*, *Narcis Roman*, *Romulus Gogan*, toţi de la Securitatea judeţului Buzău, de locotenenţii *Alexandru Manole*, *Dumitru Straton*, *Horia Jora*, *Petrea Roşu* de la Galaţi sau de locotenenţii *Gheorghe Boboc*, *Stelian Căruceriu* şi *Marin Dumitrache* de la Ilfov, care, ca urmare a unei bune pregătiri dobîndite în Şcoala militară de ofiţeri activi, a preocupării cadrelor de conducere din unităţi, a interesului manifestat de ei pentru muncă, au reuşit să se integreze în activitatea profesională într-o perioadă scurtă, rezolvînd independent importante sarcini de serviciu.

Munca politico-educativă — o condiţie a formării cadrelor tinere

Comitetul de partid, *organizaţiile de partid şi U.T.C.*, ne-a asigurat tovarăşul locotenent-colonel *Dumitru Dumitraşcu*, locţiitorul politic al şefului Inspectoratului judeţean Buzău al Ministerului de Interne, „*au insistat tot timpul pe educarea patriotică a tinerilor ofiţeri, pe cunoaşterea tradiţiilor de luptă ale organelor de securitate, pe realizarea marilor obiective şi sarcini ce ne stau în faţă*". Aceeaşi preocupare asiduă s-a desprins şi din activitatea organizaţiilor de partid din celelalte unităţi. „*Am cerut de la bun început calitate*", a subliniat în discuţii tovarăşul locotenent-colonel *Teodosie Sandu*, secretarul organizaţiei de bază nr. 2 de la Securitatea judeţului Galaţi. „*Ne-am apropiat fără reţineri de cei tineri*, a continuat tovarăşul *T. Sandu*, *dar am fost exigenţi, criticînd la obiect delăsarea, spiritul funcţionăresc, superficialitatea*".

La Galaţi, ca dealtfel şi la Buzău sau la Securitatea judeţului Ilfov, problema integrării în muncă a tinerilor ofiţeri a fost deseori analizată în adunările generale de partid şi U.T.C., în şedinţele comune ale con-

ducerilor inspectoratelor și comitetelor de partid, intervenindu-se pozitiv ori de cîte ori a fost nevoie. „*La noi*, sublinia tov. maior *Ion Jugănaru*, locțiitorul politic al șefului Inspectoratului județean Ilfov al Ministerului de Interne, *în urma unei asemenea analize, am concluzionat că trebuie să stabilim o concepție nouă și un stil de muncă adecvat al șefilor pentru ridicarea calității activității celor tineri. Am hotărît — în consecință — ca șefii și ofițerii cu experiență care le îndrumă primii pași, să se edifice mai la obiect asupra muncii lor, asupra modului cum gîndesc, să vadă cum trăiesc, ce greutăți au ; am pus accent pe activitatea șefilor de a doza continuu, dar corect, eforturile tinerilor, de a-i controla în teren să vadă ce fac și mai ales, cum fac*".

Diversificarea formelor și mijloacelor de instruire și educare a ofițerilor tineri, a membrilor lor de familie, a fost un obiectiv care a stat permanent în atenția conducerilor unităților, a organizațiilor de partid și U.T.C. „*La noi s-au impus întîlnirile tematice* — ne-a asigurat tovarășul locotenent-colonel *Ion Zăvoianu*, secretarul organizației de partid de la Securitatea județului Buzău — *cînd îmbinăm o expunere, pe o temă aleasă, pe probleme politice, economice, sociale, cu recenzia unor cărți nou apărute, cu programe artistice adecvate*". Aici, ca și la Galați sau Ilfov, ne-am convins de atenția ce se acordă activităților culturale, sportive, excursiilor colective și altor acțiuni care îi fac pe tineri, după cum ne asigura locotenentul major *Florian Rebegeanu*, secretarul U.T.C. de la Inspectoraul județean Ilfov, să se simtă tot timpul „*ca la ei acasă*" Și aceasta, pentru că, după cum ne spunea tovarășul locotenent-colonel *Willy Svîncu*, secretarul organizației de bază nr. 7 de la Securitatea județului Galați, „*urmărim întotdeauna ca la cei tineri să creăm convingeri profesionale și etice, să desprindă concluzii pentru activitatea de viitor*". Convingerile și aprecierile celor tineri nu au întîrziat să se exteriorizeze. Locotenentul *Alexandru Manole* de la Securitatea județului Galați ne relata cu mîndrie despre răbdarea, tactul, preocuparea cu care i-a fost insuflată dragostea față de „*meseria de ofițer*" de către căpitanul *Dumitru Cazan*, cu care a lucrat efectiv, în problemă, o perioadă de șase luni. „*Am aflat multe secrete ale muncii și ale modului de a gîndi profesional*", ne spunea locotenentul *Ionel Dobre* de la același organ de securitate, referindu-se la perioada de practică profesională pe care a efectuat-o sub îndrumarea locotenent-colonelului *Carol Iacob*. Și declarațiile ar putea continua... Toți tinerii ne-au vorbit despre preocuparea șefilor profesionali și a organizațiilor de partid pentru integrarea lor socio-profesională, pentru rezolvarea numeroaselor probleme personale (locuințe, locuri de muncă pentru soții, asigurarea de locuri pentru copii la grădinițe sau creșe), dar și despre exigența și obiectivitatea cu care le este tratată munca concretă, calitatea rezultatelor pe care le obțin.

Satisfacțiile profesionale — factor mobilizator activ pentru creșterea calității muncii

Ca urmare a interesului pentru perfecționarea propriei pregătiri, a creșterii calității muncii, mulți dintre tinerii ofițeri trăiesc satisfacții deosebite. „*Aceste rezultate*, era de părere tovarășul locotenent-colonel

Octavian Pop, secretar adjunct cu problemele organizatorice a organizației de bază P.C.R. nr. 1 de la Securitatea județului Ilfov, *sînt factori mobilizatori activi pentru cei tineri, în vederea creșterii la cote superioare a muncii de securitate*". Evident, așa este. „*Am marea satisfacție*, ne asigura locotenentul *Alexandru Manole* de la Securitatea județului Galați, *de a fi recrutat, doar după o perioadă de cîteva luni de la încadrare, o informatoare care astăzi este cea mai bună din rețeua cu care lucrez. Aceasta m-a mobilizat mult și acum sînt convins că munca de ofițer de securitate este frumoasă și obții rezultate dacă depui efort, dacă gîndești matur și ai inițiativă*". Un alt ofițer, locotenentul *Romulus Gogan*, de la Securitatea județului Buzău, ne vorbea cu mîndrie despre faptul că după o perioadă scurtă de la încadrare a avut satisfacția de a fi recrutat surse proprii, capabile, în rețea și de a fi realizat cîteva avertizări ale căror efecte au fost pozitive. „*Să cauți, să cercetezi, să stabilești piste noi și apoi să reușești să obții ceea ce vrei, să constați că ai condus bine o acțiune, ce poate fi mai frumos ?*, ni s-a destăinuit locotenentul *Petrea Roșu* de la Securitatea județului Galați, după ce ne-a prezentat cîteva din emoțiile începutului în profesie și satisfacțiile pe care le încearcă atunci cînd reușește să prevină stări negative în sectorul de care răspunde. Colegul său, locotenentul *Ioan Bălan*, cu emoția specifică vîrstei și a noilor satisfacții ale începutului, ne-a destăinuit că „*a trăit profesional, în întregul său*", momentul cînd a reușit să-l scoată pe un tînăr de sub influența unui element ostil care îl îndeamna să părăsească țara pe căi ilegale. „*A venit la mine tînărul respectiv, plîngînd* — preciza ofițerul — *regretînd fapta și confirmînd în discuții toate informațiile pe care le obținusem pînă atunci despre el... M-am convins că eforturile mele nu au fost zadarnice*".

„Mai avem multe de făcut !.. "

Afirmația din subtitlu aparține tovarășului general-locotenent *Nicolae Stan*, șeful Inspectoratului județean Ilfov al Ministerului de Interne. „*Pe planul ridicării conștiinței oamenilor, al determinării celor tineri să-și completeze studiile* — continuă tovarășul general-locotenent *N. Stan* — *pentru mobilizarea permanentă a acestora în vederea creșterii calității muncii, a formării lor în spiritul răspunderii și intransigenței revoluționare, a trăirii sub semnul normelor eticii și echității socialiste, nu putem spune că am făcut totul...*" Desigur, opinia exprimată a fost împărtășită și la celelalte unități, inclusiv de ofițerii tineri. Pentru că, după cum sublinia tovarășul colonel *Ion Simionescu*, șeful Inspectoratului județean Buzău al Ministerului de Interne, „*nouă ne revin sarcini complexe în formarea celor tineri ; în afara cunoștințelor primite în școală, noi sîntem cei ce trebuie să-i învățăm cum să discute cu informatorul sau colaboratorul, în raport cu personalitatea fiecăruia, cînd și cum să discute cu omul muncii care vrea să-i facă o sesizare sau cu directorul întreprinderii, cu conducătorul unei instituții date în răspundere*" Șeful Inspectoratului județean Buzău, tovarășul colonel *I. Simionescu*, în prezentarea pe care ne-a făcut-o, la obiect și cu multă competență, ne-a vorbit și de multe alte aspecte, care uneori „*scapă*" atenției factorilor educativi. „*Nu considerăm minore, de exemplu, faptul că uneori se dă atenție deosebită hîrtiilor întocmite* de ofițerii tineri și nu conținutului activităților, ori cazurile în

care unii dintre aceștia, scăpați de sub control și influență pozitivă, caută anturaje din afara unității nu întotdeauna reușite sau dintre cele care să-i onoreze...“

Am întîlnit în raidul nostru și cazuri în care unii dintre ofițerii tineri nu îndrăznesc să raporteze șefilor probleme personale — nediscutîndu-se cu ei pe această temă —, iar alții nu au suficientă încredere de a ridica deschis problemele profesionale care îi frămîntă. „*De frica de a nu greși*, ne spunea tovarășul locotenent-colonel *Ion Zăvoianu* de la Securitatea județului Buzău — *unii tineri au rețineri, se inhibă, nu vin cu inițiative proprii*“. Uneori această atitudine se explică, ne edifica tovarășul locotenent-colonel *Willy Svîncu*, de la Securitatea județului Galați, și prin aceea că unele cadre cu experiență, cărora le-a fost încredințată sarcina nobilă, de mare răspundere, de a îndruma pașii unor ofițeri tineri, se limitează doar la „*a da ordine și a controla, fără să se apropie de ei, fără să-i îndrume concret*“. Reluînd ideea, tovarășul locotenent-colonel *Teodosie Sandu*, de la același organ de securitate, preciza că „*uneori, ofițerii cu experiență pornesc bine în îndrumarea tinerilor, dar, pe parcurs, furați de treburi, de probleme, îi cam lasă...*“. La aceasta merită, credem, să adăugăm și completarea făcută de locotenentul *Petrea Roșu*, de la același inspectorat, care, deși a apreciat cu totul deosebit sprijinul primit, a ținut să precizeze că „*uneori sîntem lăsați de tot, mai ales în faze de puternică tensiune, cînd unele constatări trebuie să le comunicăm, în procesul muncii de prevenire, conducerilor întreprinderilor economice*“.

În anumite situații se constată încă faptul că ofițerii vîrstnici, cu multă experiență practică, nu sînt întotdeauna exemple pozitive pentru cei tineri. „*Ofițerii tineri sesizează cu ușurință greșelile noastre* — arăta tovarășul colonel *Vasile David*, locțiitor al șefului Securității județului Ilfov — *și tocmai de aceea unele carențe de pregătire, greșelile în muncă și comportare ale ofițerilor vîrstnici sînt la noi discutate și combătute cu toată hotărîrea*“. În același timp, arăta tovarășul locotenent-colonel *Ion Albu*, de la Securitatea județului Buzău, „*trebuie să punem un accent mai mare pe pregătirea formativă, practică, a celor tineri, pe legarea noțiunilor teoretice de cazul concret în lucru, evidențiind metode care să trezească interes — deopotrivă pentru tineri și pentru vîrstnici — în stare să mobilizeze tot efectivul, să determine un dialog continuu între generații, pentru a rezolva sarcinile la nivel calitativ superior*“.

*

Cele de mai sus reprezintă doar cîteva opinii și constatări, selectate din agenda care ne-a însoțit în raidul nostru. Grija pentru tinerii ofițeri de securitate, preocuparea conducerilor unităților, a organizațiilor de partid pentru integrarea acestora în muncă sînt de necontestat. Desigur, eforturile nu s-au oprit aici. Munca asiduă pentru promovarea noului, îmbinarea experienței cadrelor cu mai multă experiență cu elanul celor tineri, dorința tuturor de a obține rezultate calitativ superioare în muncă sînt direcții urmărite cu competență si răspundere de comandanții de pe toate treptele, de organizațiile de partid și U.T.C.

Raid-anchetă realizat de
Lt. col. **Petre HLADCHI**

O sarcină permanentă:

Conlucrarea organelor de cercetare penală cu cele informativ-operative în vederea prevenirii infracțiunilor și a altor fapte antisociale

Militînd pentru transpunerea în practică a orientărilor, indicațiilor și ordinelor comandantului nostru suprem, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe linia unei contribuții cît mai eficiente la apărarea și consolidarea cuceririlor revoluționare ale poporului, organele de securitate își perfecționează necontenit activitatea, dezvoltîndu-și capacitatea de cunoaștere și acțiune, spiritul de răspundere și combativitate, situînd pe prim plan prevenirea oricăror infracțiuni sau fapte antisociale. Activitatea de prevenire constituie direcția esențială a politicii partidului și statului în domeniul apărării valorilor fundamentale ale socialismului. Pentru a fi eficientă, ea trebuie să aibă la bază cunoașterea temeinică a situației operative, să se desfășoare permanent și în mod sistematic, prin metode diversificate, adecvate specificului stării de lucruri existente și obiectivelor urmărite.

Practica a demonstrat că pentru sporirea eficienței măsurilor de prevenire în cazul persoanelor care săvîrșesc infracțiuni date în competența organelor de securitate este imperios necesară *conlucrarea dintre compartimentele informativ-operative și cele de cercetare penală*, atît în cadrul supravegherii sau urmăririi informative, cît și pe parcursul urmăririi penale.

Cadrul legal al conlucrării este conferit de prevederile Decretului nr. 121/1978 privind organizarea și funcționarea Ministerului de Interne, Codul de procedură penală, ordinele în vigoare ale conducerii ministerului și a Departamentului securității statului.

În procesul de conlucrare trebuie să se vizeze atît prevenirea acțiunilor dușmănoase orînduirii noastre socialiste, cît și descoperirea, lichidarea și probarea oricărei astfel de activități. În acest scop, pe parcursul conlucrării se va ține seama în mod deosebit de următoarele necesități:

● în luarea măsurilor ce se impun pentru clarificarea problemelor ce formează obiectul verificărilor efectuate în cadrul actelor premergătoare sau cercetării penale se va asigura legalitatea socialistă, în sensul respectării drepturilor și libertăților persoanei garantate de Constituție. Se va manifesta o grijă permanentă pentru aplicarea principiului de ne-

vinovăție , subliniat în repetate rînduri în documentele de partid, potrivit căruia nimeni să nu poată fi sancționat decît dacă se face dovada săvîrșirii vreunei infracțiuni ;

● orice acțiune specifică muncii de securitate trebuie pe deplin secretizată. Desconspirarea unor măsuri întreprinse poate duce la dispariția sau înlocuirea unor mijloace materiale de probă și la alte implicații dăunătoare rezolvării corespunzătoare a cazului respectiv ;

● să se dovedească maximă obiectivitate în toate acțiunile desfășurate, înlăturîndu-se orice idei preconcepute care ar putea impieta asupra aflării adevărului ;

● să se manifeste operativitate în realizarea tuturor măsurilor ce se impun a fi luate de un organ sau altul, orice întîrziere putînd favoriza activitatea dușmănoasă și influența negativ procesul probațiunii ;

● conlucrarea să aibă caracter organizat, desfășurîndu-se după un plan bine conceput, pe baza analizei aprofundate a situației operative, în care să fie concretizate sarcinile fiecărui ofițer în parte, atît în cadrul urmăririi informative, cît și în urmărirea penală.

Un capitol aparte al conlucrării dintre organele informativ-operative și cele de cercetare penală îl constituie efectuarea actelor premergătoare, atît în vederea luării unor măsuri de prevenire, cît și pentru începerea urmăririi penale acolo unde situația impune.

Indiferent de stadiul acțiunii și de scopul în care se efectuează actele premergătoare, precum și dacă acestea se întocmesc de ofițerul de cercetare penală ori de cel din compartimentul informativ-operativ, conlucrarea dintre ei este impusă de necesitatea corectei realizări a documentelor respective și a asigurării temeiniciei măsurilor preventive. În cadrul unei astfel de conlucrări se stabilește în ce formă trebuie materializate actele premergătoare, ce anume aspecte ale activității celui urmărit este necesar a fi avute în mod deosebit în atenție și cum să fie ele concretizate, pentru ca, pe de o parte, să nu se desconspire mijloacele secrete ale muncii de securitate, iar pe de altă parte, acestea să poată fi transformate în mijloace de probă.

Folosirea pe scară largă a instituției actelor premergătoare și efectuarea acestora în colaborare de către cele două organe de securitate oferă posibilitatea aplicării atît a unor măsuri cît mai juste și eficace în cazul respectiv, cît și a multor altor modalități de a se acționa în scop preventiv. Astfel, în cursul efectuării actelor premergătoare se obțin adesea și alte date decît cele legate direct de împrejurările săvîrșirii faptelor care fac obiectul dosarului de urmărire informativă. Alteori se obțin date în plus despre încercarea persoanelor implicate, ori a altora, de a comite fapte deosebite de cele ce fac obiectul cauzei. În astfel de situații se impune ca ofițerul de cercetare penală și cel din sectorul informativ să conlucreze intens, pentru a găsi operativ soluțiile optime de prevenire a producerii acelor fapte.

O asemenea conlucrare se poate concretiza în :

◆ întreprinderea în comun a unor acțiuni privind exploatarea materialelor rezultate din aplicarea anumitor măsuri speciale și stabilirea modului de folosire a acestora ca mijloace de probă ;

◆ precizarea modalităților de conservare a benzilor magnetice care conțin aspecte esențiale ale activității celui urmărit, în vederea eventualității utilizării lor — cu aprobările de rigoare — în cercetarea penală și chiar la proces ;

◆ găsirea celor mai eficiente posibilități de acoperire a informatorilor și altor surse secrete, ori de dirijare a lor cînd se impune acest lucru ;

◆ stabilirea celor mai adecvate căi de sesizare a organelor de miliție, procuratură ș.a. despre cazurile de securitate ce necesită să fie finalizate prin măsuri de drept comun, care să permită conspirarea deplină a mijloacelor și metodelor specifice de muncă ;

◆ aprecierea rezultatelor percheziților secrete efectuate de ofițerul operativ și hotărîrea măsurilor ce urmează a fi luate în continuare ;

◆ efectuarea percheziției domiciliare numai cînd există date sau indicii certe că în locuințele respective se găsesc obiecte sau înscrisuri care pot servi la aflarea adevărului ;

◆ darea soluției legale în cazul obiectelor sau înscrisurilor ridicate cu ocazia percheziților sau confiscate.

Modalități practice de conlucrare în cadrul urmăririi penale

Esența conlucrării în această etapă constă în a se stabili de comun acord ce mijloace ale muncii de securitate pot fi folosite în continuare, ce sarcini revin fiecărui organ pentru identificarea altor mijloace de probă și cum să se contracareze încercările de distrugere sau modificare a mijloacelor de probă, de sustragere de la răspundere a celor care se fac vinovați de săvîrșirea unor fapte prevăzute de legea penală.

Stabilirea cercului de martori, ordinea chemării lor la organul de cercetare penală și mai ales verificarea sincerității acestora în relatarea adevărului constituie, de asemenea, sarcini care pot și trebuie să fie rezolvate de ofițerul de cercetare penală în colaborare cu cel din aparatul informativ.

În situația cînd se obțin informații că o persoană ascultată nu a relatat adevărul, ofițerul din sectorul informativ va comunica acest lucru ofițerului de cercetare penală și va continua să acționeze în direcția stabilirii cauzelor care au determinat-o să ascundă realitatea. În raport cu specificul acestor cauze, modul de înlăturare a lor va fi hotărît de comun acord, pentru ca în final să se afle adevărul deplin.

Practica a demonstrat că întotdeauna arestarea uneia sau mai multor persoane, ori numai chemarea acestora la organele de cercetare penală pentru a fi cercetate în stare de libertate, a avut ca rezultat un șir de reacții în rîndul legăturilor de activitate, al familiilor, prietenilor, colegilor de serviciu și a produs schimbări în comportamentul de pînă atunci al învinuitului cercetat în stare de libertate. Aflarea acestor reacții și schimbări de comportament poate fi asigurată numai de ofițerul din

sectorul informativ, care are la îndemînă mijloace adecvate, dar el trebuie să le aducă imediat la cunoștință colegului său de la cercetări penale.

De asemenea, ofițerul de cercetare penală poate obține și alte date decît cele legate direct de împrejurările faptelor cu care a fost sesizat organul informativ, privind încercarea persoanelor implicate, ori a altor persoane, de a comite fapte deosebite de cele ce fac obiectul cauzei. Transmise cu promptitudine organului informativ — așa cum prevăd ordinele în vigoare — aceste date pot constitui baze de pornire în urmărirea și a altor elemente.

Verificarea și aprecierea corectă a probelor și mijloacelor de probă constituie o sarcină cu caracter permanent nu numai pentru ofițerul de cercetare penală, ci și pentru cel din aparatul informativ, deoarece ambii trebuie să fie în măsură să determine sau să selecteze mai bine elementele de fapt ce urmează a fi administrate, prin intermediul mijloacelor de probă, după începerea urmăririi penale.

Semnificativă în acest sens a fost conlucrarea dintre U.M. 0625/C.P. și Direcția cercetări penale în rezolvarea cazului privind pe P.E., reprezentant al unei firme străine la București, care a furnizat partenerului extern date și informații economice privind nivelul de preț al concurenței.

Cunoscîndu-se faptul că o parte dintre aceste informații le transmisese centralei firmei respective printr-un telex a cărei copie a distrus-o, împreună cu organul informativ s-a stabilit un complex de măsuri, care în final au condus la obținerea de la firmă a unei alte copii a telexului respectiv. Prin aceste măsuri s-a avut în vedere atît conspirarea surselor noastre, cît și crearea posibilității ca mai multe persoane să ia la cunoștință de conținutul telexului și de recuperarea lui. Persoanele respective au fost ulterior ascultate în calitate de martori.

Existența materială a documentului incriminat, coroborată cu recunoașterile învinuitului și depozițiile martorilor, a întărit probatoriul în dosarul cauzei.

În cadrul colaborării dintre cele două organe de securitate s-a hotărît constituirea unei comisii de specialitate, care a analizat datele divulgate, le-a stabilit caracterul și consecințele divulgării lor.

Întrucît existau semnalări că numitul P.E. a întreprins acțiuni de reprezentare în afara cadrului legal și a altor firme străine, de comun acord cu organul informativ și după un plan bine stabilit, s-au întreprins în comun măsuri de identificare a unităților de comerț exterior cu care P.E. a venit în contact, de obținere a notelor de convorbiri și de ascultare în calitate de martori a persoanelor care au participat la tratative din partea română.

Pentru faptele săvîrșite de P.E. și dovedite în timpul cercetărilor, acesta a fost condamnat potrivit prevederilor legii penale.

O conlucrare laborioasă s-a realizat în soluționarea multor cauze între organele de cercetare penală și cele ale Direcției de contrainformații militare.

Astfel, în cazurile privind : apărarea secretului de stat (pierderi sau sustrageri de documente secrete) ; înlesnirea trecerii frauduloase a frontierei de unele cadre militare din trupele de grăniceri ; pierderea ori sustragerea de armament și muniție, organele de contrainformații militare au contribuit efectiv la clarificarea cauzelor, prin identificarea și verificarea operativă a persoanelor care aveau legătură cu cei aflați în cercetări și prin obținerea de documente oficiale de la unitățile militare sau de la Ministerul Apărării Naționale.

De asemenea, între cele două organe de securitate s-au statornicit relații de cooperare și în clarificarea unor stări de lucruri negative din unități militare, care puteau degenera în acțiuni antisociale. Materialele obținute astfel au stat la baza unor informări prezentate conducerilor unităților militare respective sau a Ministerului Apărării Naționale, care au luat măsuri de înlăturare a fenomenelor negative semnalate.

După terminarea cercetării penale și pînă la judecarea definitivă a cauzei, conlucrarea dintre ofițerul de cercetare penală și cel din sectorul informativ îmbracă aspecte noi, menite să se stabilească dacă sînt încercări din partea unor elemente interesate de a diminua răspunderea celui trimis în judecată, prin influențarea martorilor sau a altor persoane, în sensul de a-și retracta declarațiile date în cursul cercetării ori de a interveni în orice mod pentru denaturarea realității în favoarea inculpatului.

În atenția ofițerilor de cercetare penală, ca și a celor din aparatul informativ, la terminarea urmăririi penale trebuie să stea găsirea și punerea în aplicare a celor mai adecvate măsuri pentru valorificarea în scop preventiv a rezultatelor cercetării penale.

Pentru crearea unui climat de opinie împotriva inculpaților și pentru ca aceștia să simtă dezaprobarea de către foștii colegi sau vecini a faptelor comise, cu sprijinul procuraturii și justiției se pot organiza procese cu publicitate lărgită, la locul de muncă sau la domiciliul celor în cauză.

Conlucrarea dintre organele de cercetare penală și unitățile informativ-operative poate îmbrăca și alte forme, numărul și diversitatea lor fiind determinate direct de specificul și particularitățile cazurilor concrete de muncă.

Colonel **Gheorghe CONSTANTINESCU**
Colonel **Florea GHEORGHIU**

Canale folosite sau posibil a fi utilizate de serviciile de spionaj și cercurile reacționare din străinătate în activitatea ostilă desfășurată împotriva țării noastre. Modalități concrete de acțiune a organelor de securitate pentru identificarea și neutralizarea acestor canale

(plan-cadru de dezbatere)

I. Considerații despre canalele clandestine

Una din cele mai importante și mai dificile probleme ale muncii de informații este cea a legăturii dintre cadrul de spionaj și agenții săi. Dificultățile sînt și mai mari cînd informațiile (eventual documentele) trebuie transmise în străinătate, peste una sau mai multe frontiere.

Avînd în vedere fragilitatea sistemului de transmitere a informațiilor, atît serviciile de spionaj, cît și unele organizații reacționare din exterior care acționează împotriva țării noastre caută să-și creeze canale de legătură sigure, uneori foarte ingenioase. De menționat că unele dintre aceste canale, după ce sînt realizate și testate temeinic, sînt ținute în conservare, pentru a se recurge la ele în situații deosebite, cînd căile diplomatice, comericale etc. nu mai pot fi folosite din diverse motive.

Pe asemenea canale circulă mesaje verbale sau informații scrise, folosindu-se o gamă largă de posibilități, de la cele mai noi realizări ale tehnicii pînă la cele mai banale mijloace, aflate la îndemîna oricui. Din această cauză, clasificarea canalelor clandestine de legătură este foarte diversă. În funcție de implicarea sau nu a anumitor persoane în realizarea și funcționarea canalelor de legătură, una dintre clasificările posibile este următoarea :

1. **Canale de legătură care implică trecerea frontierei de către persoane — străini sau români — ce poartă asupra lor informațiile.** Teoretic, orice persoană care trece frontiera în interes de serviciu sau particular poate fi folosită drept canal de legătură de către un serviciu de informații sau o organizație reacționară. Practic, categoriile de persoane care au apărut mai frecvent sau pot apărea în această postură sînt :

a) diplomații străini ;

b) ziariștii, comercianții, studenții, turiștii individuali, îndeosebi cei în vizită la rude, care au mari posibilități de pătrundere și alți străini ce vin sau tranzitează țara noastră ;

c) persoanele care lucrează pe mijloace de transport internațional (străini sau români), îndeosebi șoferi, marinari sau stewardese ;

d) cetățenii români care fac dese deplasări în exterior, în special angajați ai unor reprezentanțe străine ;

e) cetățenii români cu domiciliul în străinătate care vin frecvent în țara noastră ;

f) străinii sau persoanele fără cetățenie, de origine română, stabilite în exterior și care vizitează țara noastră în interes personal sau de afaceri ;

g) emisarii unor organizații și grupări reacționare ale foștilor legionari, naționaliste, extremist-teroriste, cultice și sectante etc., care călătoresc în România în diverse scopuri.

În legătură cu prima categorie trebuie precizat că imunitatea valizei diplomatice conferă facilități deosebite și riscuri minime ; în acest mod, de-a lungul timpului au fost scoase sau introduse informații, instrucțiuni, aparatură de transmisie, bani pentru remunerarea agenților, invenții nebrevetate, armament și muniții pentru acte teroriste etc.

Celelalte categorii de persoane — străini sau români — nu se bucură de exceptări similare, ceea ce a determinat apariția a multiple modalități de camuflare ca, de exemplu :

- ascunzători în obiectele pe care o persoană le poate avea asupra sa, astfel : în pămătuful de bărbierit (cu mîner gol) ; în pixuri (pe lîngă mina cu pastă pot fi înfășurate foițe conținînd textul echivalent al cîtorva pagini dactilografiate) ; în brichete (2—3 foițe răsucite încap în locul arcului și pietrei unei brichete „stricate") ; în coperțile cărților sau în semne de carte ; în mînere de umbrele ; în pachete de țigări ; între pereții dubli ai geamantanelor, servietelor sau după căptușeala unor poșete ; în pudriere și rujuri ; în curele (au fost ascunse rolfilme) ; între pălărie și panglica acesteia ; în încălțăminte (în toc sau talpă) ; în interiorul unor aparate de radio, foto sau de filmat și multe altele ;

- în mijloacele de transport. De exemplu, un străin folosea roata de rezervă (desumfla camera, introducea materiale între ea și anvelopă și o umfla din nou) ; au mai fost folosite scaunele (în tapițerie), golurile din interiorul ușilor și alte locuri. Un alt străin ascundea materialele între păturile din vagoanele de cale ferată care nu erau controlate la frontieră, iar un șofer TIR, cetățean român, introducea materiale în cutii cu marfă sigilate (controlate la frontieră prin sondaj) ;

- în alimente și cutii cu medicamente. Un străin scotea materiale în conteinere ermetice, introduse în borcane cu iaurt sau gem, care stăteau la vedere, începute, cu o linguriță în ele și mult timp nu au atras atenția. S-au folosit și cutii cu cafea, zahăr, cozonac ș.a. ;

- printre lucrurile personale. Astfel, un străin a încercat să scoată materiale denigratoare destinate unei organizații contrarevoluționare într-un dosar ce conținea documente proprii distribuite la o conferință internațională ținută în țara noastră la care participase. Un alt străin scotea materiale de spionaj scrise pe formulare cu antetul unei organizații internaționale la care lucra.

Desigur, mai există și alte posibilități, gama lor fiind practic nelimitată. Transmiterea mesajelor verbale implică riscuri mai mici pentru că nu presupune folosirea ascunzătorilor, dar are dezavantajul că se pot comunica mai puține informații decît în scris.

Majoritatea situațiilor la care ne-am referit mai sus au în vedere cazurile în care persoanele implicate au fost conștiente de activitatea pe pe care o desfășurau. Au fost însă și unele situații în care diverse persoane (străini sau români) erau folosite drept canale de transmitere a informațiilor fără să știe. La rugămintea altor persoane, ele au transmis peste hotare ori au adus din exterior diverse obiecte, medicamente, jucării, reviste de modă etc., care conțineau materiale de spionaj sau mesaje abil camuflate.

2. **Canale care nu implică trecerea frontierei de către persoane,** informațiile sau materialele circulînd independent. Și în aceste cazuri posibilitățile sînt multiple :

a) Corespondență și colete, astfel :

● corespondență personală, prin care pot fi transmise informații în forme cunoscute (scris convențional, simpatic, micropunct etc.). O atenție specială trebuie acordată filateliștilor (și altor categorii de colecționari), care își pot „justifica" schimbul de scrisori cu oricine ; pe lîngă valoarea convențională, de simbol a unor timbre, au fost situații cînd aceasta a fost o modalitate de retribuire a rețelei, întrucît timbrul poate incorpora o valoare mare, intr-un mod care nu atrage atenția ; de asemenea, unele persoane implicate în activități infracționale și legături cu străinătatea au scos treptat peste hotare timbre de valoare mare creîndu-și astfel depozite, în ideea de a se stabili ulterior în străinătate ;

● corespondență oficială. Au existat cazuri cînd, în baza unei înțelegeri prealabile, introducerea ori absența unor expresii sau termeni a fost folosită pentru transmiterea de mesaje în exterior. Intr-un alt caz, se comunicau în exterior „doar" reziduurile unui experiment chimic, dar din ele se putea deduce un procedeu nebrevetat ;

● în colete pot fi transmise, în diverse modalități, obiecte purtătoare de informații (de pildă, în unele cazuri informațiile erau scrise pe interiorul hîrtiei de ambalaj).

b) Convorbiri telefonice internaționale. Această cale este folosită mai ales pentru transmiterea unor informații la agenții de presă și posturi de radio și televiziune, printre care și „Europa liberă".

c) Trenurile internaționale. Cunoscîndu-se care vagon ajunge în orașul X din străinătate — în baza unei înțelegeri prealabile — au fost transmise conteinere sau materiale care erau preluate la destinație în exterior. Un cetățean român a transmis în acest mod mai multe materiale în spatele unei oglinzi de la toaletă.

d) Legăturile radio. Ne referim nu atît la persoanele dotate clandestin cu aparatură radio, întrucît aspectul prezintă riscuri și este mai puțin folosit în timp de pace pentru transmisii la distanțe mari, cît la radioamatori, categorie destul de numeroasă la nivelul întregii țări, dar slab cunoscută și controlată, deși are mari posibilități de a transmite și

recepționa mesaje din exterior. O serie de radioamatori au primit din exterior stații de emisie-recepție cu performanțe deosebite, inclusiv pentru transmisii foto, au acces la secrete sau mențin legătura cu alți radioamatori aflați în prezent în postura de fugari ori cu străini suspecți de a fi folosiți de serviciile de spionaj. Unii fac deplasări în exterior, unde și-au creat relații și obligații.

În afara canalelor prezentate mai sus, practica a evidențiat și altele, dar esențială nu este tratarea lor exhaustivă, ci relevarea importanței problemei ; de asemenea, în viitor pot apărea și alte modalități de legătură clandestină cu exteriorul, dintre care unele ar putea fi presupuse, altele — în special cele legate de progresul tehnic — mai puțin. Preocuparea, la timpul respectiv, pentru această problemă va duce la găsirea unor soluții.

II. Unele măsuri vizînd depistarea și neutralizarea de către organele de securitate a canalelor clandestine de legătură cu exteriorul

Prima dintre măsurile ce se impun constă într-o documentare mai în detaliu a aparatului de securitate și relevarea importanței acestei probleme, ca un aspect esențial al muncii.

◆ Este necesar să se acorde atenție și să se ia măsuri urgente de verificare a situațiilor în care anumite informații ajung la serviciile de spionaj, organizații reacționare sau posturi de radio occidentale (uneori în cîteva ore de la producerea unui eveniment sau situații), iar în planurile de măsuri ale acțiunilor de contrasiponaj, una dintre sarcinile obligatorii trebuie să fie depistarea sistemului de legătură, inclusiv a unor eventuale canale spre exterior.

◆ Principala armă în depistarea acestor canale este rețeaua informativă. Din cîte se remarcă, aria posibilităților de a se crea astfel de canale este atît de extinsă, încît nici controalele „totale" la frontiere, nici cele pe linia unităților speciale „R" sau „S" nu pot rezolva pe deplin această problemă. În plus, un accent prea mare pus pe asemenea măsuri poate crea complicații internaționale ; în context, se impune să menționăm că încălcarea imunității valizei diplomatice trebuie să fie o măsură cu totul de excepție, numai în baza unor informații absolut certe și cu aprobările necesare.

Cu atît mai mult este necesar să se folosească mai insistent largile posibilități pe care le are o rețea informativă bine educată, instruită și dirijată, constituită cu precădere din persoane provenite din relațiile străinilor sau chiar dintre aceștia, din rudele și legăturile celor rămași în străinătate, dintre cei ce se deplasează în exterior în interes de serviciu sau particular, din rîndul radioamatorilor și filateliștilor, dintre cetățenii români cu domiciliul în alte țări etc.

◆ Cu privire la neutralizarea canalelor de legătură, modalitatea practică o dă doar cazul concret. Ca principiu, ele pot fi lichidate sau luate sub control ; a doua posibilitate prezintă avantajul că prin ele se pot transmite date de dezinformare și că, atîta timp cît un canal funcțio-

nează, preocuparea pentru crearea altuia este mai redusă. Luarea sub control poate fi făcută prin recrutarea persoanei implicate (eventual prin folosirea materialelor compromițătoare), prin înlocuirea materialelor din ascunzători, din corespondență etc. sau în altă modalitate care se impune din situația operativă.

★

Apreciind că problema identificării și neutralizării canalelor clandestine de legătură este o latură de esență a activității de securitate, considerăm că ea trebuie să stea în centrul atenției atît a organelor de contraspionaj, cît și a altor unități ale Departamentului securității statului care au sarcini de supraveghere și urmărire informativă a străinilor.

Colonel **Ion NARDIN**
Maior **Nicolae CĂLUGARIȚA**

Unele particularități privind munca informativ-operativă desfășurată în rîndul comercianților străini de origine română

Munca informativ-operativă în rîndul comercianților străini de origine română se desfășoară după regulile general valabile ale activității de contraspionaj, dar comportă și anumite particularități care decurg din însăși apartenența lor etnică.

Pentru evidențierea unor astfel de particularități trebuie pornit de la faptul că deși printre asemenea persoane există și unele atașate fostei lor patrii, cu care păstrează relații corecte, nu acesta este aspectul preponderent întrucît :

● majoritatea lor — inclusiv a celor plecate legal — au părăsit țara ca urmare a unor resentimente sau atitudini dușmănoase ori cel puțin a intenției de „realizare personală“ și este de la sine înțeles că acționează în virtutea acestor date ce le caracterizează ;

● după stabilirea în exterior, asemenea persoane (în special pînă la reglementarea situației lor juridice) se află într-un mare grad de dependență de „bunăvoința“ autorităților străine ; această perioadă de incertitudine este folosită din plin de serviciile de spionaj, care uneori condiționează acordarea cetățeniei străine, ori a altor facilități de acceptarea de către persoanele respective a angrenării în activități potrivnice țării noastre, cu precădere de natură informativă ;

● chiar după reglementarea situației juridice, aceste persoane — ca dealtfel și alte comunități de străini — continuă să constituie o categorie prioritar aflată în atenția serviciilor secrete ; în rîndul lor acționează atît organe de informații și de contraspionaj, cît și o serie de organizații de diverse orientări, cum sînt cele ale foștilor legionari, extremist-teroriste, naționalist-iredentiste, mistico-religioase, precum și angajați ai unor posturi reacționare de radio și televiziune ;

● majoritatea celor angajați de firmele străine tocmai pentru a le verifica posibilitățile potențiale în operațiile comerciale cu țara noastră se străduiesc din răsputeri să nu-și dezamăgească patronii.

Privite din punctul de vedere al organelor de securitate, în aprecierea periculozității acestor persoane trebuie luate în considerare și alte elemente, după cum urmează :

◆ libertatea de mișcare caracteristică comercianților — în comparație cu alte categorii de străini — este și mai evidentă în cazul celor de origine română, care cunosc limba, obiceiurile, au rude, prieteni și cunoscuți în diverse ministere, obiective economice importante sau zone ale țării. Asemenea avantaje au fost valorificate din plin de un astfel de comerciant care în timpul șederii în țara noastră a călătorit cu trenul la Timișoara, Suceava, Satu-Mare și București. Înainte de a părăsi Capitala, la o percheziție secretă s-a găsit asupra sa un amplu și detaliat raport cuprinzînd date rezulate din discuțiile purtate cu călătorii și din observațiile directe de pe traseele parcurse ;

◆ mulți dintre comercianții străini de origine română au lucrat anterior în sistemul nostru de comerț exterior. Ei cunosc bine mecanismul intern al întreprinderilor noastre și foști colegi, șefi sau subalterni care continuă să lucreze în cadrul acestora, de multe ori în aceleași funcții și locuri de muncă. Practica a dovedit că unii vizitează obiectivele unde au lucrat cu sau fără o justificare de afaceri și prin discuții purtate fără respectarea prevederilor legislației referitoare la stabilirea relațiilor cu străinii află tot felul de date. Elocvent în acest sens este cazul unui fost inspector de teren dintr-un minister, despre care mulți colegi de instituție nici n-au știut că acesta la un moment dat plecase definitiv din țară și, la revenirea lui, după cîteva luni, în calitate de comerciant, l-au tratat ca și cînd tocmai atunci s-ar fi întors din provincie. Începînd cu portarul, toți l-au salutat cordial, s-au întreținut îndelung cu el despre diverse probleme de serviciu, ba a fost invitat și la o ședință despre care se credea că nu știa pentru că fusese plecat în deplasare. Asemenea întîmplărilor nedorite din acest caz mai există situații cînd comercianți străini de origine română sînt primiți de directori, intră în birourile în care au lucrat anterior, poartă discuții despre „ce noutăți mai sînt“, inclusiv probleme interne, contactează în afara obiectivelor colegi vechi sau alte persoane de la fostul lor loc de muncă etc.

Avînd în vedere asemenea particularități, în munca informativă desfășurată în rîndul comercianților străini de origine română se impun o serie de măsuri suplimentare, astfel :

● Organizarea și menținerea la zi a unei evidențe a tuturor acestor persoane la nivel central (inclusiv

în sistemul automat de prelucrare a datelor), iar la nivelul teritorial a celor care desfăşoară activităţi oficiale sau stabilesc legături neoficiale în zona de responsabilitate. O asemenea măsură, care în cazul comercianţilor străini luaţi în totalitate ar fi foarte greoaie şi de utilitate discutabilă, în cazul celor de origine română este un instrument absolut necesar şi mai puţin dificilă, întrucît numărul lor nu este prea mare. La ţinerea unei asemenea evidenţe şi în general în toată munca de identificare şi supraveghere a comercianţilor străini de origine română trebuie avut în vedere faptul că mulţi dintre ei şi-au schimbat numele şi că la graniţă — uneori şi la hotel sau la tratative — nu-şi declară originea.

● Regula — valabilă şi la alţi comercianţi străini — privind urmărirea în afara obiectivelor de comerţ exterior, a întreprinderilor beneficiare sau furnizoare, prezintă în acest caz un grad de stringenţă deosebit, deoarece posibilităţile lor de a realiza contacte neoficiale sînt mult mai mari. Au fost cazuri cînd în timpul programului aceştia purtau tratative respectînd formal legea, iar după aceea vizitau la domiciliu persoanele cu care trataseră.

De menţionat preocuparea constantă a comercianţilor străini de origine română de a stabili sute de legături, cu scopul de a îngreuia urmărirea lor, de a le acoperi pe cele de interes pentru ei şi de a culege cît mai multe date. Întrucît unii comercianţi străini de origine română îşi contactează anumite legături înainte de a se prezenta oficial la întreprinderile de comerţ exterior, este necesar ca în cazul celor asupra cărora există suspiciuni urmărirea să înceapă încă de la trecerea frontierei.

● În munca informativ-operativă desfăşurată în rîndul comercianţilor străini de origine română rezultate bune dau măsurile ofensive — nu de aşteptare şi supraveghere în general —, concretizate în interpunerea unor informatori capabili şi influenţi, proveniţi cu precădere din rîndul foştilor colegi, cunoscuţi sau chiar rude. Informatorii trebuie instruiţi ca, fără să recurgă la provocări, să-i aducă pe străinii respectivi în situaţia de a-şi dezvălui intenţiile, de a-şi expune planurile, pentru că aceştia, fiind presaţi de angajamentele pe care le au şi de propriile lor interese, de regulă riscă, forţează în anumite împrejurări şi atunci, exploatînd momentele operative respective, îi putem lua sub control, pentru a preveni, documenta şi lichida acţiunile lor încă din faşă.

Foarte eficienţi în astfel de cazuri pot fi informatorii recrutaţi chiar din rîndul lor sau al altor străini, dar se cer o mare atenţie şi verificări deosebite şi permanente, cunoscîndu-se că serviciile de spionaj trimit ele însele spre noi persoane cu asemenea sarcini.

În ceea ce priveşte acţiunile întreprinse pe timpul cît aceştia tratează în obiectivele româneşti, este necesar să avem în vedere, pe lîngă măsurile de urmărire a lor, şi o anumită predispoziţie a funcţionarilor români spre a ignora prevederile legale referitoare la stabilirea relaţiilor cu străinii ; trebuie insistat ca aceştia să fie trataţi ca străini, cum de fapt sînt în realitate din punct de vedere juridic, pentru că mai există situaţii cînd în timpul tratativelor funcţionarii români se pun de acord între ei asupra unor probleme sau consultă documente cu voce tare, fără să ţină seama că partenerul din faţa lor cunoaşte limba şi că pentru el un asemenea mod de lucru este o ocazie nesperată de a intra în posesia unor informaţii preţioase.

● Cu privire la urmărirea legăturilor create de asemenea comercianţi sau preexistente plecării lor din România se impune ca acestea să fie avute permanent în atenţie, întrucît multe dintre ele au acces la secrete, iar contactele realizate la revenirea comercianţilor apar mai „justificate" decît în cazul altor străini. Avînd în vedere numărul mare de legături pe care comercianţii străini de origine română le stabilesc în scopurile arătate anterior, trebuie să se manifeste mult discernămînt şi profesionalism în selecţionarea şi urmărirea acestora, după criterii bine stabilite (acces la secrete, persoane pretabile etc.), pentru că altfel le-am face jocul, încurcîndu-ne în urmărirea a tot felul de persoane, în timp ce ei îşi văd liniştiţi de afaceri în dauna intereselor statului român.

● În cadrul activităţii de pregătire contrainformativă şi a altor măsuri ce se iau cu ocazia deplasărilor în străinătate a unor persoane posesoare de informaţii căutate de comercianţii străini de origine română este necesar să se aibă în vedere posibilităţile mari ale acestora de a contacta cetăţeni români în exterior ; în context, trebuie reţinut că aceşti comercianţi pot fi folosiţi de serviciile de spionaj şi de numeroase firme pentru contacte şi racolări de persoane care nu activează în sistemul de comerţ exterior. Există date din care rezultă că aproape toate firmele occidentale au angajat români nu neapărat pentru a-i trimite în ţara noastră, ci doar pentru a întîmpina şi însoţi foşti concetăţeni care vin în străinătate pe linie de serviciu sau ca turişti. De aceea, pregătirile contrainformative trebuie să se refere neapărat şi la asemenea aspecte, pentru că românii respectivi au sarcini exprese de a culege informaţii şi de a antrena la diverse activităţi ostile anumite persoane din cadrul delegaţiilor care vin din România.

În funcţie de cazurile concrete ce apar în procesul muncii se pot ridica şi alte probleme, care vor reclama soluţii în raport cu specificul situaţiilor date.

Lt. col. **Iosif CADAR**
Maior **Nicolae CĂLUGĂRIŢA**

MATERIALE DOCUMENTARE

Utilizarea capcanelor criminalistice în prevenirea, descoperirea și combaterea acțiunilor îndreptate împotriva securității statului

Capcanele criminalistice sînt *procedee specifice de lucru* care — împreună cu celelalte mijloace și metode ale muncii de securitate — contribuie la cunoașterea, prevenirea, descoperirea și lichidarea unor acțiuni de natură să lezeze interesele statului.

Folosite la început cu timiditate, capcanele criminalistice au devenit pe parcurs — pe măsură ce își dovedeau eficiența într-o serie de împrejurări — un fel de „*modă*", ajungîndu-se uneori, datorită utilizării lor fără discernămînt, chiar și la situații de prejudiciere a muncii de securitate. Reducerea treptată a cazurilor în care s-a apelat la folosirea capcanelor criminalistice trebuie apreciată ca un recul în fața exagerărilor, ca o reacție critică față de pregătirea insuficientă a condițiilor de introducere și exploatare a acestora. O asemenea realitate din practica muncii denotă că utilizarea capcanelor criminalistice în activitatea de cunoaștere, prevenire, descoperire și lichidare a acțiunilor îndreptate împotriva securității statului trebuie să se înscrie ca o metodologie modernă de lucru necesară în cazurile care o reclamă. În toate aceste cazuri însă este obligatoriu ca *planul de introducere și exploatare a capcanei să fie judicios elaborat* și să se ia în considerare — de către organul informativ-operativ, ca și de cel tehnico-operativ — detaliile legate de locul unde se desfășoară acțiunea, personalitatea și relațiile obiectivului, avantajele și limitele capcanei preconizate, toate în raport cu scopurile ce se urmăresc și cu posibilitățile concrete de realizare a lor.

Capcanele concepute să furnizeze *semnale de alarmă* prezintă avantajul că pot fi menținute timp îndelungat în funcțiune — uneori și în stare latentă — și că sînt utilizate atît în scop de avertizare, cît și ca mijloc de asigurare. Ele au însă și unele dezavantaje, în sensul că presupun prezența permanentă a lucrătorului, furnizează informații în mod neselectiv și pot fi declanșate și întîmplător, fără să existe intenții infracționale. Trebuie subliniat faptul că dacă, de regulă, declanșarea întîmplătoare a capcanelor care emit semnale sonore sau luminoase nu

se soldează cu urmări deosebite, descoperirea, în mod asemănător, a *capcanelor chimice, foto, de filmare* sau *T.V. cu circuit închis*, poate avea consecințe nedorite. În cazul acestora din urmă implicațiile sînt cu atît mai grave cînd descoperirea este făcută de înseși persoanele vizate. De aceea, se impune ca atunci cînd se preconizează folosirea unor astfel de capcane *să existe o colaborare perfectă între compartimentele T.O. și cele informative*, pentru a se stabili cu precizie dacă obiectivul respectiv își desfășoară activitatea ostilă fără rețineri și suspiciuni că ar fi urmărit. În aceste condiții este evident că utilizarea capcanelor ce integrează dispozitive fotografice, de filmare sau camere de luat vederi, care solicită măsuri de înalt profesionalism și eforturi susținute de cooperare între organele de securitate interesate, trebuie să se facă în *locuri pe deplin asigurate împotriva desconspirărilor* și în acele momente cînd nu se pot obține informații pe alte căi. Față de foto-filmare, televiziunea cu circuit închis are avantajul că permite supravegherea continuă a activității obiectivului urmărit, dar tocmai din aceasta decurge și inconvenientul că necesită prezența permanentă a unui lucrător.

O atenție deosebită trebuie acordată *capcanelor chimice în care se folosesc substanțe revelabile* numai în anumite împrejurări (la radiații ultraviolete, în combinație cu alte substanțe etc.). În mod frecvent, acțiunea de verificare a interesului manifestat de un suspect pentru cunoașterea și sustragerea anumitor date cu caracter secret se realizează prin aplicarea acestor substanțe pe documente, schițe, planuri etc., care sînt apoi plasate într-un loc accesibil persoanei respective.

Alegerea substanței chimice ce urmează a fi folosită, modul de aplicare a ei și exploatarea capcanei se fac în funcție de *scopul concret urmărit* (prevenirea scurgerii de date secrete, clarificarea anumitor suspiciuni, verificarea și aprofundarea unor informații ș.a.) și *în cadrul unei colaborări active și permanente între organul informativ interesat și cel tehnico-operativ*. Capcana propriu-zisă este concepută și realizată de lucrătorul T.O., care alege substanța adecvată scopului urmărit, dar, pentru aceasta, el trebuie să fie edificat dacă în locul respectiv se folosesc sau nu substanțe ce ar putea intra în combinație cu substanța-capcană, dacă există surse de lumină care, emițind raze ultraviolete, ar compromite astfel capcana chimică. Locul concret cel mai indicat pentru instalarea capcanei, detaliile necesare privind specialitatea persoanei urmărite, precum și alte amănunte care în contextul respectiv pot asigura eficiența măsurilor întreprinse se stabilesc printr-o bună conlucrare cu organul informativ. De menționat că ipoteza potrivit căreia persoana vizată ar putea folosi surse de raze ultraviolete pentru a descoperi substanța-capcană este mai puțin plauzibilă, dar nu trebuie exclusă cu desăvîrșire în cazul unor indivizi pregătiți în acest scop.

*

În cele ce urmează vom prezenta cîteva situații în care folosirea judicioasă a capcanelor criminalistice a dat rezultatele scontate.

Astfel, în cazul „*Dobre*", economist la o întreprindere de comerț exterior, existau informații că acesta este interesat să sustragă unele date secrete cu scopul de a favoriza o firmă străină ce urma să încheie un contract economic cu partea română. Pentru verificarea și clarificarea

semnalării, organul informativ și cel tehnico-operativ au pregătit un *dosar- capcană*, pe filele căruia s-au aplicat *particule fine dintr-o substanță revelabilă numai la raze ultraviolete*, avîndu-se în vedere ca acestea să nu se desprindă de pe suport în eventualitatea manipulării dosarului dintr-un loc în altul, ci numai în cazul în care filele ar fi fost răsfoite. Materialele au fost plasate pe biroul colegului lui „*Dobre*", cu puțin timp înainte ca acesta din urmă să fie „*chemat urgent*" la conducerea întreprinderii.

La controlul cu ultraviolete *au fost revelate urmele digitale ale obiectivului*, elucidîndu-se astfel semnalările obținute pe linie informativă. Pe această bază s-au luat măsuri pentru prevenirea scurgerii de date secrete din sectorul respectiv și încheierea de contracte dezavantajoase pentru țara noastră.

Într-un alt caz, la un institut de cercetări din Capitală, un inginer, cunoscut pentru rezultatele sale în munca de cercetare, obișnuia să-și noteze unele date mai deosebite din activitatea sa într-un caiet pe care îl ținea în fișet. În una din zile a pus un semn la pagina unde se afla o problemă importantă ce urma s-o discute cu șeful său. Ulterior, a observat că *semnul pus de el dispăruse*, fapt care l-a determinat să repete operația, concomitent cu sesizarea conducerii institutului și a lucrătorului de securitate. Analizîndu-se cazul, s-a hotărît luarea unui complex de măsuri specifice de securitate, printre care și executarea unei *capcane foto-secrete*, care să funcționeze numai la deschiderea fișetului, capabilă să execute fotografii la intervale de 10 secunde.

Developarea filmului l-a evidențiat pe autor — care era *coleg de birou* cu cercetătorul — în mai multe ipostaze, începînd cu deschiderea fișetului, adnotările făcute, cît și cu preocuparea de a șterge urmele lăsate la locul faptei. În felul acesta s-a prevenit sustragerea de date și informații secrete de către o persoană care intenționa să le transmită în străinătate.

Un alt caz care a dovedit ingeniozitatea lucrătorului informativ-operativ și cooperarea fructuoasă cu organul tehnico-operativ s-a finalizat prin verificarea lui „*Petre Pop*", funcționar la o întreprindere de comerț exterior, care intenționa să *sustragă* unele date în scopul favorizării unei firme străine.

Suspectului i-a fost predat, prin curier, din partea directorului, un plic destinat unui coleg de birou care în ziua respectivă lipsea. Plicul purta mențiunea : «*Tov. „B", studiați personal documentele. Faceți propuneri*». În interior se aflau mai multe documente ale căror file *erau tratate cu o substanță specială*, ce alternau cu altele netratate. De asemenea, se mai găsea un alt plic conținînd file tratate cu o altă substanță chimică.

Sub pretextul că are mult de lucru, suspectul a rămas la birou după orele de program, a deschis plicul, a studiat materialele și a făcut unele însemnări. Revelarea ulterioară a confirmat suspiciunea. Astfel, multitudinea urmelor depuse pe foile netratate, cît și prezența celor două substanțe diferite pe notițele făcute de obiectiv *au demonstrat că plicul fusese violat*. Prin măsurile luate după această confirmare s-a prevenit comiterea unui act ce putea aduce prejudicii economiei naționale.

Capcanele criminalistice au contribluit și la *clarificarea unor suspiciuni care planau asupra anumitor persoane nevinovate*, cum a fost în cazul unui cercetător semnalat că își făcea notițe pe o agendă pe care o lua asupra sa la plecarea din institut. În acest caz au fost luate măsuri pentru *filmarea secretă* a cercetătorului în timpul lucrului. S-a recurs la această instalație întrucît cel în cauză lucra singur în birou. Capcana a permis să se observe că persoana în cauză și-a făcut într-adevăr notițe pe o agendă pe care, la plecare, a luat-o în servietă. S-a trecut la *controlul secret* al servietei... Spre surprinderea lucrătorului operativ, în agendă erau cuvinte din traducerile efectuate de cercetător și al căror echivalent în limba română nu se găsea în dicționarul pe care îl avea la birou.

Iată deci cum utilizarea cu discernămînt a *capcanelor criminalistice*, după planuri bine concepute din punct de vedere tactic, pe baza unor date complete despre particularitățile locului unde urmează a fi plasate și recurgîndu-se la procedeul cel mai adecvat, duce la finalizarea cu succes a anumitor acțiuni ce fac obiectul muncii de securitate.

Colonel **Remus RADU**
Lt. col. **Vasile CRISTESCU**
Lt. col. **Alexandru ANCA**

UNELE METODE ȘI MIJLOACE TEHNICE FOLOSITE ÎN NEUTRALIZAREA ACȚIUNILOR TERORISTE ÎN CARE SE UTILIZEAZĂ DISPOZITIVE EXPLOZIVE ARTIZANALE

Teroriștii folosesc frecvent în acțiunile lor dispozitive explozive artizanale. Neutralizarea acestora presupune anihilarea efectelor pe care le produc asemenea dispozitive, încorporate, de regulă, în trimiteri poștale, bagaje de diferite forme, lăzi sau obiecte ce sînt plasate în locuri studiate din timp. Metoda clasică de neutralizare — de către pirotehnicieni experimentați în dezamorsarea minelor, grenadelor etc. — nu poate fi aplicată și în cazul dispozitivelor explozive artizanale, datorită diversității de construcție și a ingeniozității capcanelor folosite contra dezamorsării. De aici decurge necesitatea folosirii unor mijloace tehnice perfecționate de diagnosticare și de neutralizare de la distanță a acestor dispozitive.

În diagnosticarea propriu-zisă a unui obiect — suspect a fi dispozitiv exploziv — se disting mai multe etape, respectiv : localizarea acestuia ; clasificarea sa din punctul de vedere al gradului de periculozitate și al tipului de amorsare folosit ; neutralizarea dispozitivului.

a) *Localizarea obiectului suspect a fi dispozitiv exploziv.*

Tehnicile folosite pentru localizarea unui dispozitiv exploziv artizanal sînt dictate de mediul înconjurător. În cadrul acțiunii de localizare, anumite indicii pot fi deduse din modul în care a fost formulată

amenințarea, din materialele informative primite în problemă, din analiza complexă a situației informativ-operative, urmînd ca, în raport cu nevoile, să se folosească următoarele mijloace :

● *Detectoare portabile*, de exploziv, care funcționează pe principiul analizării vaporilor emiși de substanțele explozive sau al reacțiilor chimice ce au loc între un reactiv și urmele lăsate de exploziv în aer. De regulă, aceste detectoare au gabarite mici, dovedindu-se practice pentru activitățile de control în teren, clădiri, vehicule, avioane etc.) dar în același timp se impune să se țină seama că ele nu pot identifica materialele explozive ermetic conteinerizate.

● *Detectoare de mine* — folosite pentru localizarea dispozitivelor explozive îngropate în pămînt — sînt construite după modelul detectoarelor de metal de mare putere. Funcționează pe principiul detectării modificării cîmpului electromagnetic atunci cînd liniile sale de forță — aflate în mișcare — intersectează un obiect metalic fix.

● *Sonde optice* — flexibile sau rigide —, *oglinzi retrovizoare de inspecție* sau alte dispozitive simple de vizualizare pentru locuri greu accesibile în care se presupune că s-ar afla obiecte suspecte.

● *Roboți telecomandați*. Un asemenea mecanism are o gamă largă de accesorii pentru localizare, între care și o cameră de televiziune cu circuit închis. Brațul robotului poate fi echipat cu o serie de accesorii necesare intervenției sau neutralizării, cum ar fi : brațe mai lungi sau mai scurte de prindere ; foarfeci de tăiere ; stetoscop ; cîrlige de prindere și frînghii de tragere ; echipament de control portabil cu raze „X", cu ecran de vizualizare, cu memorie sau cu film polaroid pentru fotografiere ; detector de explozive ; arme de foc cu ochire telecomandată ; dispozitive de disrupție. Roboții de acest tip se folosesc pentru determinarea cu exactitate a locului unde este plasat un exploziv, atunci cînd se cunoaște — în general — zona, dar există pericolul iminent al exploziei.

b) *Clasificarea obiectelor suspecte a fi dispozitive explozive.*

După ce un obiect a fost localizat, se impune să se stabilească dacă acesta este sau nu un dispozitiv exploziv. În scopul arătat trebuie culese informații despre construcția sa interioară, cantitatea și tipul de exploziv folosit, mecanismele de amorsare, capcanele contra manipulării și dezamorsării. Toate aceste date, supuse analizei, dau posibilitatea clasificării obiectului localizat.

Se recomandă pirotehnicienilor — care lucrează în domeniul identificării dispozitivelor explozive artizanale — să nu se apropie și, evident, să nu desfacă obiectele suspecte, urmînd să folosească, în caz de suspiciuni, roboții telecomandați. Aceștia se pot apropia de bombă chiar și în condiții de teren accidentat. Sistemul de televiziune cu circuit închis, echipamentul de control cu raze „X", stetoscopul și celelalte accesorii cu care sînt echipați roboții pot furniza date multiple despre natura obiectului suspect și a construcției interioare a acestuia.

Echipamentele de control portabile cu raze „X" sînt cele mai eficiente și mai rapide mijloace de a „privi" într-un colet suspect, fără a-l mișca sau desface. După forma și contrastul imaginii radioscopice pot fi recunoscute armele de foc sau armele albe, capsele pirotehnice, munițiile, explozivele, mecanismele de amorsare, capcanele de dezamorsare etc. Obținerea imaginii radioscopice se bazează pe proprietățile razelor

„X" de a produce fluorescența anumitor materiale, de a afecta emulsia fotografică, precum și pe absorbția diferită a acestora, în funcție de forma, natura și densitatea obiectelor iradiate. Se cunosc echipamente de control portabile cu raze „X" care folosesc doze mari de radiații și care necesită o alimentare de la rețea — prin cablu —, cît și echipamente care utilizează doze mici, fiind alimentate de la o baterie ce se poate încorpora.

Stetoscoapele — care pot fi comandate pînă la o distanță de 100 m — amplifică semnalele sonore captate din interiorul unui colet suspect, ajutînd astfel la detectarea dispozitivelor explozive care au în construcția lor mecanisme de amorsare cu ceasornic.

c) *Neutralizarea dispozitivelor explozive*

În metoda clasică, această operațiune se realizează exclusiv prin dezamorsarea încărcăturilor explozive sau prin distrugerea lor în locuri special amenajate. Numeroasele pierderi de vieți omenești din rîndul pirotehnicienilor, care au încercat să aplice metodologia clasică de dezamorsare la dispozitivele explozive artizanale, au dus la abandonarea acestei soluții.

În prezent se folosesc echipamente de intervenție telecomandate care — prin siguranță ridicată în funcționare și grad superior de tehnicitate — fac posibilă neutralizarea dispozitivelor explozive artizanale fără a pune în pericol viața pirotehnicianului. Cu ajutorul unui robot telecomandat se poate transporta dispozitivul exploziv artizanal într-un cîmp deschis, în vederea distrugerii, fără a se produce efectele scontate de teroriști. Se pot efectua și încercări telecomandate de neutralizare, direct la fața locului, fără a se mișca obiectul, folosindu-se în acest scop metoda disrupției.

Mecanismele folosite în prezent de elementele teroriste pentru amorsarea încărcăturilor explozive (mecanice, magnetice, electrice, electronice etc.), precum și diferitele capcane încorporate, care acționează în momentul mișcării, desfacerii sau doar al apropierii de obiectul (coletul) suspect, au ca element comun timpul necesar pentru amorsarea exploziei. Aceasta a dat ideea neutralizării dispozitivelor explozive artizanale, separația distructivă *(disrupție)* a mecanismului de amorsare de încărcătura explozivă într-un interval de timp mai scurt decît cel necesar pentru efectuarea amorsării. Cu alte cuvinte, folosind tehnici de separație distructivă, se separă mecanismul de amorsare înainte ca acesta să poată acționa asupra explozivului.

În scopul arătat se folosesc cartușe disruptoare, încărcate cu apă sau bile de rulmenți. Această metodă este pe cît de simplă, pe atît de eficace. Are însă dezavantajul că distruge dispozitivul de amorsare, împiedicînd analiza ulterioară a acestuia în vederea identificării eventualelor urme (amprente) sau a tipului de mecanism utilizat.

Folosirea cartușelor disruptoare a revoluționat metodologia de neutralizare a dispozitivelor explozive artizanale, avînd o probabilitate de reușită de 90 la sută, față de numai pînă la 50 la sută cît se aprecia procentul de reușită al metodelor clasice.

Cunoașterea caracteristicilor tehnico-tactice ale mijloacelor folosite în neutralizarea acțiunilor teroriste, a performanțelor, dar și a limitelor aparatelor puse la dispoziția cadrelor specializate în lupta antiteroristă asigură, în raport cu specificul fiecărui caz, măsurile cele mai adecvate.

Lt. maj. ing. **Dan-Michael GEORGESCU**

Vă prezentăm cazul: „PROMEX"

Preocupați să ne îndeplinim în condiții cît mai bune atribuțiile ce ne revin pe linia contribuției organelor de securitate la apărarea secretului de stat, nu cu mult timp în urmă ne-am îndreptat atenția cu prioritate asupra *Centrului de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru utilaje de construcții de drumuri din municipiul Brăila*. Ca urmare a faptului că în această unitate s-au elaborat și finalizat mai multe cercetări apreciate ca fiind noutăți tehnice, brevetate ca invenții, și că unele dintre ele începuseră să capteze interesul anumitor specialiști și comercianți străini veniți în localitate cu diverse treburi, în conformitate cu prevederile legilor și ale ordinelor în vigoare intervenția noastră fermă, cu măsuri eficace de prevenire, se impunea cu acuitate.

Pornind de la ideea că prevenirea scurgerii de secrete trebuie să aibă la bază apărarea în primul rînd a purtătorilor acestora, am acționat cu insistență pentru pregătirea contrainformativă individuală și de grup a cercetătorilor și pentru crearea în rîndul lor a unei rețele informative eficiente, capabilă să descifreze interesele străinilor, caracterul relațiilor dintre ei și anumite persoane din institut, fără să neglijăm însă nici asigurarea încăperilor, a fișetelor, ca și organizarea unor controale inopinate.

În plin proces de întreprindere a unor asemenea măsuri cu scop preventiv s-a născut cazul *„Promex"*, intitulat astfel după denumirea procedeului și instalației pentru recuperarea energiilor secundare la utilaje și mașini cu funcționare ciclică. Acum, după ce s-au obținut o serie de rezultate pozitive, se poate afirma că la originea acestei reușite acțiuni de prevenire prin asigurarea condițiilor de deplină secretizare a unei valoroase teme de cercetare se află eficiența activităților sistematice de pregătire contrainformativă, sub influența cărora inginerul *„Andrei"*, aflat dealtfel în momentul respectiv în contactare pentru atragere la colaborare, ne-a informat despre preocupările sale în domeniul valorificării superioare a energiei la utilajele de construcții în transporturi. Cunoscut ca un pasionat inventator, inginerul *„Andrei"* ne-a demonstrat utilitatea practică a acestor preocupări, prin faptul că energiile secundare ce se pierd la utilajele cu funcționare ciclică (excavatoare, buldozere, macarale, autobuze etc.) pot fi înmagazinate și refolosite. În contextul crizei energetice, ideile sale păreau deosebite, mai ales că, potrivit calculelor efectuate, noua instalație ar conduce la reducerea consumului de combustibil pînă la 40—50 la sută, că s-ar putea folosi motoare de capacitate mai mică și mări randamentul utilajelor, devansînd preocupările din acest domeniu ale unor firme străine.

Informarea promptă a factorilor competenți și analiza responsabilă a situației au dus la luarea deciziei de a se constitui un colectiv specializat de cercetare, sub conducerea inginerului *„Andrei"*, care să se ocupe exclusiv de cercetarea acestei teme profund novatoare și care să fie protejată prin măsuri de secretizare diversificate. În context, de la bun început am contribuit la cooptarea în colectivul respectiv a unor cercetători valoroși sub aspect profesional, atașați orînduirii socialiste și care au consimțit cu entuziasm să se consacre definitivării acestei invenții.

În plus, am avut în vedere ca unii dintre ei să fie informatori sau colaboratori loiali, cu posibilități reale de a ne ține la curent cu eventuale fisuri favorabile scurgerii unor date secrete privind cercetarea. De asemenea, pentru întregul colectiv s-au creat condiții corespunzătoare de lucru, în încăperi speciale, care, cu sprijinul și sub supravegherea noastră, au fost asigurate cu uși metalice și sisteme de semnalizare acustică. Orice încercare de pătrundere în acele încăperi sau deschiderea fișetului unde se păstrau schițele, calculele ori alte documente, ne era semnalizată automat. Cel mai important este însă faptul că am acționat — după cunoașterea și verificarea oamenilor — pe plan educațional, prin pregătirea lor contrainformativă permanentă. În acest sens, s-a discutat cu fiecare dintre cercetători despre importanța temei de cercetare, obligativitatea păstrării secretului asupra ei, interesul unor servicii de spionaj sau firme străine de a cunoaște astfel de preocupări, metodele și mijloacele folosite în acest scop, precum și despre necesitatea ca orice aspect ce ar putea să compromită lucrarea să fie semnalat operativ șefului de colectiv sau direct organelor de securitate. Asemenea discuții au fost organizate pe tot parcursul desfășurării cercetărilor, atît individual cît și cu întregul colectiv.

Dar aceste măsuri n-au fost singurele. Dețineam informații că *„Suciu"*, reprezentantul unei firme străine, aflat la Brăila, se interesează cu insistență despre noutățile tehnice din domeniul activităților hidrostatice, sub pretextul cooperării în cercetare, producție și desfacere, cît și despre preocupările concrete ale unor cercetători. Apoi, ne era cunoscută și preocuparea unei alte firme străine — care coopera cu un obiectiv industrial din localitate — de a utiliza sursele secundare de energie. În această situație s-a impus legendarea întregii lucrări, elaborarea unor versiuni de dezinformare a oricăror persoane care se interesau de tema aflată în curs de cercetare. În con-

secință, întregul colectiv de specialiști a fost instruit să motiveze că lucrează la o cercetare ce vizează îmbunătățirea funcționalității laminoarelor — noi știind că o asemenea temă nu intra în preocupările străinilor — și s-au elaborat în acest sens mai multe variante de explicații plauzibile.

Pe măsură ce tema *„Promex"* se apropia de finalizare, sarcinile privind apărarea secretului acesteia au crescut în dificultate.

Eforturile depuse de colectivul de cercetători urmau să se concretizeze în realizarea unui excavator — prototip, care trebuia să funcționeze pe bază de energie reciclată. Construirea lui însă a impus necesitatea importării unor furnituri hidraulice, scop în care unitatea competentă a contactat un număr de cinci firme străine. În acest moment s-a impus, ca o necesitate stringentă, asigurarea secretului cercetărilor în cadrul tratativelor cu partenerii străini. Pentru a controla tratativele din acest punct de vedere, drept reprezentanți ai părții române au fost desemnați *„Andrei"* și *„Baltag"*, de asemenea sursă a organelor de securitate, precum și un factor tehnic de decizie care cunoștea problema și era interesat s-o rezolve în condiții de asigurare a conspirativității.

În discuțiile cu partenerii străini, desfășurate după un plan conceput special în scop de dezinformare, partea română a solicitat furnituri hidraulice cu parametri tehnici corespunzători necesităților reale, dar și de alte valori, fapt care i-a derutat în mod vizibil pe străini. Pe tot parcursul tratativelor s-a ținut un contact strîns cu cei doi informatori, cu care se stabileau modalitățile concrete de abordare a subiectelor de discutat, variantele de răspunsuri posibile la eventuale probleme ridicate de străini, motivațiile logice menite să-i dezinformeze pe aceștia. O asemenea manieră de lucru ne-a dat posibilitatea să asigurăm pe deplin secretul cercetării.

Odată cu construirea prototipului, cerințele de secretizare au devenit și mai mari. Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci *(OSIM)* tergiversa brevetarea lucrării, deși unele acțiuni de cooperare cu partenerii străini evidențiau și preocupări ale acestora din urmă pentru recuperarea energiilor secundare, problemă rezolvată prin cercetarea efectuată.

Datorită faptului că existînd prototipul posibilitățile de scurgere a unor informații și date despre el crescuseră, am lansat legenda că este vorba despre un nou tip de excavator, iar gararea acestuia s-a făcut separat de altele, cu sigilarea principalelor comenzi și asigurîndu-i-se o pază permanentă. Concomitent, s-a acționat la OSIM pentru a se urgenta brevetarea.

Măsurile luate și demersurile întreprinse — *parte dintre ele și cu sprijinul U.M. nr. 0625/C.P.* — au condus la asigurarea succesului, respectiv acordarea brevetului de invenție.

După brevetare, în timpul demonstrațiilor practice, reprezentanții unei firme străine cu care s-a cooperat au apreciat noul excavator ca fiind o creație tehnică deosebită. Ulterior, directorul comercial al firmei în cauză i-a propus discret inginerului *„Andrei"* să accepte să fie angajat ca director de concepție la firma sa. Despre această încercare de racolare ne-a informat însuși *„Andrei"* și ne-a fost confirmată și

de alte surse, care au precizat că inginerul român a respins oferta cu demnitate. Datorită complexului de măsuri întreprinse, amănuntele tehnice ale invenției nu au putut fi stabilite de reprezentanții firmei străine.

Acțiunea *„Promex"*, care continuă să se afle în atenția noastră pînă la brevetarea ei și în alte țări, evidențiază faptul că apărarea secretului de stat în domeniul cercetării științifice *) presupune o preocupare permanentă pentru a se găsi modalitățile cele mai adecvate de prevenire a oricăror posibilități de scurgere a datelor și informațiilor despre temele aflate în cercetare. De aceea, în spiritul ordinelor conducerii ministerului și a Departamentului securității statului, am acționat cu fermitate, prin măsuri diversificate și acțiuni judicios concepute, care s-au soldat cu rezultate favorabile.

Lt. col. **Dumitru CORNIENCO**
Maior **Gheorghe CHESARU**

---

*) Unele particularități privind apărarea secretului de stat în domeniul cercetării științifice au fost publicate în **„SECURITATEA" nr. 1/1980.**

„FILOZOFUL"

Începînd cu anul 1976, „TUDOR", *filozof, originar din Cluj-Napoca, plecat fraudulos din țară în anul 1960, după o perioadă îndelungată de timp și după ce în prealabil își schimbase numele, și-a intensificat vizitele în România. Investigațiile întreprinse au evidențiat faptul că* „TUDOR" *era adeptul așa-zisei școli filozofice* „noul stingism", *din care fac parte mai mulți intelectuali din străinătate, cunoscuți cu poziție ostilă României. Adepții „școlii" menționate propagă nonconformismul — cu accente anarhiste —, susținînd* „revizuirea, liberalizarea și democratizarea totală a marxismului".

Analiza atentă a informațiilor obținute despre activitatea și scopurile urmărite de „TUDOR" *a dus la concluzia că prin frecvența vizitelor sale și a contactelor pe care le realiza, îndeosebi în rîndul unor intelectuali maghiari autohtoni (filozofi și sociologi), cunoscuți organelor de securitate pentru atitudinea și poziția lor naționalist-dușmănoasă, acesta viza inocularea și extinderea unor idei antimarxiste și incitarea unor elemente la acțiuni protestatare. În scopul arătat,* „TUDOR" *a și introdus diferite materiale de propagandă cu caracter instigator pe care le-a difuzat în cercul său de relații din Cluj-Napoca, iar în discuțiile ce le-a avut cu aceste persoane — parte din ele cuprinse în baza noastră de lucru — s-a dovedit preocupat pentru a culege unele date referitoare la situația naționalității conlocuitoare maghiare din România. În baza unor*

asemenea date — culese neoficial — „TUDOR“ a publicat în străinătate mai multe materiale denigratoare la adresa politicii promovate de partidul și statul nostru în problema națională. Totodată, în discuțiile avute, s-a dedat la manifestări potrivnice, naționalist-dușmănoase, încercînd să influențeze negativ elementele din anturajul său apropiat.

Față de această situație operativă, în baza unui plan complex de măsuri, s-a dispus intensificarea urmăririi informative a legăturilor mai importante ale lui „TUDOR“ din rîndul autohtonilor, prin folosirea mijloacelor speciale și dirijarea unor surse verificate, cu preponderență din rîndul intelectualilor. În ceea ce îl privește pe „TUDOR“, s-a luat măsura ca în perioada vizitelor ce urma să le efectueze în țara noastră să-i fie interpusă sursa „HOREA“, filozof, redactor la o revistă de limbă maghiară, care îi fusese profesor și care se bucura de încredere din partea sa.

La sfîrșitul lunii ianuarie 1977, „HOREA“ a sesizat că „TUDOR“ a fost unul din principalii inițiatori ai „Declarației de solidaritate“ a unor intelectuali protestatari din străinătate față de „CHARTHA-77“ din Cehoslovacia în care, printre altele, se condamna „represiunea exercitată de autoritățile din R. S. Cehoslovacă împotriva autorilor“. Aceeași sursă a precizat că revenirea lui „TUDOR“ la Cluj-Napoca are scopul de a sonda poziția intelectualilor maghiari autohtoni față de „CHARTHA-77“ și „Declarația de solidaritate“ menționată. Aceste date s-au confirmat și prin alte posibilități informativ-operative, rezultînd totodată că urmăritul a tatonat unele legături apropiate pentru a vedea dacă sînt dispuse să inițieze acțiuni protestatare pe teritoriul țării noastre.

Instruită temeinic și dirijată cu sarcini concrete pe lîngă „TUDOR“, sursa „HOREA“, care exercita și influență pozitivă asupra sa, ne-a sesizat — cu operativitate — că acesta intenționează să scoată din țară unele „memorii revendicative“ și de „protest“ primite de la una din relațiile sale. În aceste condiții, am intensificat urmărirea sa activă, iar prin îmbinarea armonioasă a măsurilor informativ-operative, datele s-au completat și verificat. Astfel, a mai rezultat că „TUDOR“ apelase la serviciile lui „WANDA“, fostă funcționară la o importantă bibliotecă clujeană, o cunoștință apropiată a sa, care îi facilitase studierea, în afara instituției (la domiciliul unei alte legături, respectiv „VIKI“), a unor materiale istorice vechi, din fondul secret al bibliotecii. De pe aceste documente „TUDOR“ a făcut notițe, extrase și note de studiu pe care, alături de alte materiale, preconiza să le folosească în elaborarea unei noi lucrări cu conținut ostil referitoare la situația din Transilvania după anul 1944.

În această fază s-a trecut la efectuarea unei percheziții secrete asupra bagajelor — depuse între timp la gară —, descoperindu-se și alte materiale „culese“ de la legăturile sale.

Convinși de preocupările și scopurile urmărite, am solicitat organelor vamale de la P.C.T.F. Episcopia Bihorului să efectueze un control atent și sever asupra bagajelor lui „TUDOR“. Cu acest prilej s-au descoperit și ridicat toate materialele pe care le adunase, prevenindu-se astfel scoaterea lor din țară. Fiind nevoit să se explice, „TUDOR“ a recunoscut că „WANDA“ i-a pus la dispoziție documentele din fondul secret al bibliotecii pe care le-a studiat acasă la „VIKI“.

Ulterior, „WANDA“ și „VIKI“ au fost avertizate în mod individual pentru relații cu străini în afara cadrului legal, iar asupra primei conducerea instituției a luat măsura mutării ei la o anexă a bibliotecii.

În baza datelor concludente despre activitatea naționalist-dușmănoasă desfășurată de „TUDOR“, s-au făcut propuneri și s-a aprobat trecerea sa pe lista persoanelor indezirabile pentru R.S. România.

La 6 martie 1980, „TUDOR“ a intenționat să vină din nou în țară, însoțit de „VARGA“ și „HANNA“, filozofi protestatari, cunoscuți cu poziție ostilă țării noastre. „TUDOR“ — care crezuse că s-au uitat „isprăvile“ sale — a fost însă nevoit să se întoarcă de la frontieră, nepermițîndu-i-se intrarea în țară. Evident, au intrat în România doar „VARGA“ și „HANNA“, asupra cărora organele vamale au descoperit mai multe materiale cu un conținut necorespunzător ce le-au fost ridicate și apoi restituite la înapoiere.

Constatînd măsurile întreprinse de organele de securitate împotriva lui „TUDOR“ și a legăturilor sale apropiate, „VARGA“ și „HANNA“ au adoptat o atitudine rezervată pe întreaga perioadă a sejurului. În tot acest timp, cei doi străini, deși au contactat majoritatea cunoștințelor lui „TUDOR“, s-au abținut de la orice acțiuni ce ar fi putut trăda intențiile pentru care au venit în România și, văzînd că nu-și pot realiza scopurile, au plecat fără să mai revină în țara noastră.

Cazul în speță ne-a demonstrat, încă o dată, că soluționarea operativă a problemelor cu care ne confruntăm, prevenirea comiterii unor fapte ce ar putea leza interesele securității statului nostru nu se pot realiza decît numai printr-o muncă susținută, făcută cu multă pasiune, cu măiestrie profesională, cu conștiința că astfel ne facem datoria de activiști, de oameni chemați să realizăm sarcinile de mare răspundere ce ne revin din documentele de partid și legile țării.

Locotenent major **Valer RUSU**

ACȚIUNEA FARCAȘ

Inspectoratul județean Prahova al Ministerului de Interne l-a avut în atenție pe inginerul „Farcaș L.“, șef de birou la o unitate cu producție specială de pe raza județului. În virtutea obligațiilor de serviciu, nu avea sarcini de a stabili relații cu străini,

dar, în ciuda acestui fapt, organele de securitate au primit sesizări că ing. „Farcaş L." întreţine şi cultivă asemenea relaţii. Cu prilejul deplasărilor în interes de serviciu la Bucureşti, sus-numitul vizita străini chiar la sediul unor reprezentanţe comerciale occidentale, stîrnind astfel şi interesul unor comercianţi ce ofereau maşini-unelte unităţii cu producţie specială. Mai mult, străinii cunoscîndu-l, au început să-l invite pentru a participa la discuţii cu prilejul unor tîrguri şi expoziţii internaţionale.

În aceste condiţii, ing. „Farcaş L." a fost luat în lucru, stabilindu-se preocupările sale de a căuta cu insistenţă să intre în relaţii cu comercianţi străini, ocolind sistematic căile oficiale. Prin mijloacele muncii de securitate s-au obţinut date că el întreţinea legături cu diverşi străini — prin corespondenţă — încă înainte de a lucra la unitatea cu producţie specială, că a urmărit insistent promovarea sa într-o funcţie care să-i permită oficializarea relaţiilor cu străinii şi că dovedeşte multă abilitate în comportarea faţă de şefii profesionali pentru a le cîştiga încrederea. În rîndul colegilor de serviciu, însă, era comentat negativ pentru lipsa sa de seriozitate în îndeplinirea sarcinilor profesionale şi pentru interesul său de a-şi crea „prize" la centrală şi minister spre a obţine avize favorabile de a călători în străinătate în interes de serviciu.

Sub aspectul personalităţii, informativ s-a stabilit că el se considera un om întreprinzător, care nu mai are nimic de învăţat, un poliglot făcut spre a negocia cu străini interesele întreprinderii, ignorînd deseori cunoaşterea şi respectarea actelor normative referitoare la apărarea secretului de stat şi organizarea relaţiilor cu străinii. De asemenea, s-a conturat şi faptul că ing. „Farcaş L." este ahtiat după bunuri de provenienţă străină, inclusiv după unele obiecte mărunte, reuşind, prin relaţiile create, să aibă la domiciliu adevărate colecţii de insigne, brelocuri, pixuri, ţigări, băuturi alcoolice, cataloage, reviste tehnice publicitare etc.

În procesul urmăririi informative s-a stabilit că cel în cauză obişnueşte să scoată din întreprindere documente secrete de serviciu, ori nesecrete dar nedestinate publicităţii, pe care le păstrează la domiciliu mai multe zile, motivînd că îi sînt necesare cu prilejul discuţiilor pe care le are la Bucureşti, la centrală sau minister.

Întrucît se contura faptul că sus-numitul, prin trăsăturile sale negative de caracter, prin comportamentul său nesincer, poate fi corupt şi compromis, în scopul prevenirii scurgerii unor informaţii economice ce ar fi putut prejudicia partea română în negocierile purtate cu străinii, am fost nevoiţi să intervenim.

Astfel, cunoscîndu-se că în timpul unei vizite făcute la Tîrgul internaţional Bucureşti, ing. „Farcaş L." a purtat discuţii la standul R.F.G. cu un comerciant suspect a fi cadru al Serviciului federal de informaţii, care i-a propus o întîlnire particulară la hotelul „Intercontinental" pentru o dată ulterioară, s-a hotărît ca, printr-o combinaţie informativă, cei doi să nu realizeze întîlnirea. Pentru aceasta, în ziua fixată de către străin pentru întîlnire, inginerul „Farcaş L." a fost trimis în interes de serviciu într-o altă localitate. Am luat o asemenea măsură întrucît exista riscul ca inginerul român să nu reziste dialogului impus de străin, iar în condiţiile consumării şi a unor băuturi alcoolice să pălăvrăgească — cum îi este obiceiul — despre informaţii şi date din obiectivul cu producţie specială în care lucrează.

Ulterior s-a efectuat un control privind accesul în întreprindere, găsindu-se asupra urmăritului mai multe documente secrete de serviciu, scoase fără aprobare, printre care şi lista cu necesarul de importuri de investiţii pe marginea cărora obişnuia să poarte discuţii cu comercianţii străini cu care intra în legătură. Cu aceste date au fost informate organele de partid şi s-a cerut aprobarea de cercetare şi avertizare a sa.

În timpul cercetărilor, ing. „Farcaş L." a recunoscut abaterile grave comise de la normele legale în vigoare privind apărarea secretului de stat, a precizat că a primit diverse cadouri de la străini şi că la unele discuţii protocolare a gîndit cu uşurinţă.

Pentru faptele sale ing. „Farcaş L." a fost avertizat într-un cadru lărgit, împrejurare în care s-a angajat să întrerupă orice relaţii cu străinii, să se conformeze legislaţiei cu privire la apărarea secretului de stat şi a modului de a întreţine relaţii cu străini, solicitînd să fie ajutat în această direcţie de colectivul unde lucrează şi de organele de securitate. Cei care au participat la avertizarea sus-numitului au dezaprobat atitudinea sa de sfidare a legilor şi comportamentul nesincer şi incorect adoptat, arătîndu-i că dacă nu se intervenea la timp, faptele sale nu erau departe de trădare. În acest context s-a hotărît punerea în discuţia organizaţiei de bază P.C.R. a ing. „Farcaş L." şi retragerea avizului de a lucra cu date şi documente secrete de stat.

Întrucît s-a stabilit că unele oferte, la discutarea cărora ing. „Farcaş L." participase direct, se aflau încă în tratative, s-a dispus — prin factorii competenţi — reanalizarea lor şi introducerea în competiţie şi a altor firme, pentru a se asigura importul de utilaje şi maşini-unelte de o mai bună calitate şi la preţuri avantajoase.

Lt. col. Ioan **RADUŢA**

CURIER JURIDIC

Aspecte juridice ale cooperării statelor privind securitatea transporturilor aeriene internaţionale

Cadrul juridic al realizării securităţii transporturilor aeriene internaţionale este dominat de cele trei convenţii, respectiv :

- Convenţia referitoare la infracţiuni şi anumite alte acte săvîrşite la bordul aeronavelor **(Tokio, 1963)** ;
- Convenţia pentru reprimarea capturării ilicite a aeronavelor **(Haga, 1970)** ;
- Convenţia pentru reprimarea actelor ilicite îndreptate contra securităţii aviaţiei civile **(Montreal, 1971)**.

Pirateria aeriană sau deturnarea de aeronave — termeni uzuali în literatura de specialitate — sînt acţiunile criminale ale unor indivizi care obligă echipajul — prin violenţă şi ameninţări — să schimbe traiectul zborului şi să îndrepte aeronava spre o destinaţie neprevăzută, expunînd astfel viaţa echipajului şi a pasagerilor la pericole grave.

Deturnările de aeronave sînt clasificate în trei categorii :

- acte iraţionale aparţinînd unor dezechilibraţi ;
- acţiuni banditeşti pentru realizarea de profituri ;
- deturnarea ca mijloc de evadare politică sau pentru obţinerea schimbului de ostatici contra prizonierilor politici.

Actele din ultima categorie constituie cea mai periculoasă formă de manifestare a pirateriei aeriene, atît datorită motivelor invocate, cît şi ca urmare a fanatismului atentatorilor.

Convenţia de la Tokio — la care au aderat 90 de state — se aplică faptelor şi actelor care, constituind sau nu infracţiuni, compromit sau pot compromite securitatea aeronavei, a persoanelor ori a bunurilor, compromiţ ordinea şi disciplina la bord.

În convenţie, capturarea de aeronave este definită ca fiind acţiunea persoanei care, în mod ilicit şi prin violenţă sau prin ameninţarea cu violenţa, a împiedicat exploatarea aeronavei în zbor, a pus stăpînire pe aeronavă ori a exercitat în alt mod controlul asupra acesteia, sau cînd este pe cale de a săvîrşi un astfel de act. Orice stat contractant pe teritoriul căruia va ateriza o astfel de aeronavă are obligaţia să redea controlul aeronavei capturate comandantului său legitim, să restituie aeronava şi încărcătura, să permită echipajului şi pasagerilor să-şi continue călătoria de îndată ce va fi posibil. De asemenea, statele — părţi la convenţie — au îndatorirea de a reţine infractorul şi a-l supune unei anchete preliminare, înştiinţînd statul de înmatriculare a aeronavei — sau alt stat interesat — despre concluziile cercetării şi dacă intenţionează să-şi execute competenţa de jurisdicţie.

În scopul extrădării autorilor, infracţiunile comise la bordul unei aeronave înmatriculată într-un stat contractant sînt considerate ca fiind săvîrşite atît la locul comiterii lor, cît şi pe teritoriul statului de înmatriculare a aeronavei. Obligaţiile de extrădare între statele contractante se stabilesc însă prin convenţii bilaterale.

Republica Socialistă România a ratificat — prin Decretul Consiliului de Stat nr. 627 din 21 noiembrie 1973 — Convenţia de la Tokio, cu rezerva că diferendele privind interpretarea sau aplicarea acesteia vor fi supuse arbitrajului sau jurisdicţiei Curţii internaţionale de justiţie numai cu consimţămîntul părţilor în litigiu şi pentru fiecare caz în parte.

Convenţia de la Haga are ca obiect special reprimarea actelor de capturare ilicită a aeronavelor, definind această infracţiune astfel : „Comite o infracţiune penală orice persoană care, la bordul unei aeronave, în mod ilicit şi prin violenţă sau ameninţare cu violenţa pune stăpînire pe această aeronavă sau execută controlul asupra ei, ori încearcă să comită una din aceste fapte". Statele contractante — 89 de state au ratificat-o — se obligă să reprime infracţiunea prin pedepse severe, astfel că prezenta convenţie nu înlătură nici o competenţă penală exercitată conform legilor naţionale.

Este demn de reţinut faptul că potrivit acestei convenţii, o aeronavă este considerată în zbor din momentul în care, fiind terminată îmbarcarea, toate uşile exterioare au fost închise şi pînă în momentul în care una dintre aceste uşi este deschisă în vederea debarcării. În caz de aterizare forţată, zborul se consideră ca fiind continuat pînă în momentul cînd autoritatea competentă ia în primire aeronava, precum şi persoanele şi bunurile de la bord.

În conformitate cu prevederile convenţiei, capturarea ilicită de aeronave face parte din categoria infracţiunilor pe care statele contractante se obligă să le cuprindă în tratatele de extrădare ce urmează a le încheia.

Convenţia de la Haga a fost ratificată de ţara noastră prin Decretul Consiliului de Stat nr. 143 din 19 aprilie 1972, sub rezerva neacceptării jurisdicţiei obligatorii a Curţii internaţionale de justiţie în legătură cu reglementarea diferendelor privind interpretarea sau aplicarea ei.

O sferă mai largă de preocupări în materie o are **Convenţia de la Montreal**, al cărei obiect îl constituie reprimarea actelor îndreptate contra securităţii aviaţiei civile. Sînt incluse în această categorie următoarele fapte :

- actele de violenţă săvîrşite asupra unei persoane aflate la bordul unei aeronave în zbor ;
- distrugerea sau deteriorarea unei aeronave în serviciu, plasarea la bordul acesteia a unor dispozitive sau substanţe apte să o distrugă sau să o deterioreze ;
- distrugerea, deteriorarea sau perturbarea funcţionării unor instalaţii sau servicii de navigaţie aeriană ;
- comunicarea unor informaţii false.

Potrivit art. 1 — paragraful 1 — din convenţie, se califică drept infracţiune fapta oricărei persoane care, cu intenţie :

a) săvîrşeşte un act de violenţă împotriva unei persoane la bordul unei aeronave în zbor, dacă acest act este de natură să pună în pericol securitatea aeronavei ;

b) distruge o aeronavă în serviciu sau îi cauzează deteriorări ce o fac inaptă de zbor ori care comite deteriorări ce sînt de natură să pună în pericol securitatea în zbor ;

c) plasează sau ajută să se plaseze pe o aeronavă în serviciu, prin orice mijloc, un dispozitiv sau substanţe apte să distrugă acea aeronavă sau să-i pună în pericol securitatea în zbor ;

d) distruge sau deteriorează instalaţii sau servicii de navigaţie aeriană ori tulbură funcţionarea acestora, dacă vreunul dintre aceste acte este de natură să pună în pericol securitatea aeronavelor în zbor ;

e) comunică o informaţie ştiind că aceasta este falsă şi, prin acest fapt, pune în pericol securitatea unei aeronave în zbor.

Paragraful 2 al aceluiaşi articol incriminează tentativa şi complicitatea.

După cum rezultă din articolul menţionat mai sus, Convenţia de la Montreal incriminează sabotajul împotriva aeronavelor, a instalaţiilor şi serviciilor de navigaţie aeriană de la sol, comunicarea de informaţii false, precum şi orice acte de violenţă împotriva persoanelor aflate la bordul aeronavelor în zbor, dacă prin acestea se pune în pericol securitatea aeronavelor. Se au în vedere actele săvîrşite cu intenţie asupra aeronavelor aflate în zbor, cît şi la sol, în perioada în care aeronava se găseşte în serviciu.

Accepţiunea de aeronavă în zbor este cea dată de Convenţia de la Haga. Aeronava se consideră a fi în serviciu din momentul în care personalul de la sol

— sau echipajul — începe să o pregătească în vederea unui anumit zbor, în perioada zborului și pînă la expirarea unui termen de 24 de ore după orice aterizare. Statele — părți la Convenția de la Montreal — au obligația de a include infracțiunile îndreptate contra securității aviației civile în tratatele de extrădare pe care le încheie între ele. La această convenție au aderat 87 de state.

Țara noastră a ratificat Convenția de la Montreal prin Decretul Consiliului de Stat nr. 66 din 30 mai 1975, făcînd o rezervă cu conținut similar celor formulate în actele de aderare la convențiile de la Tokio și Haga. Totodată, prin Decretul Consiliului de Stat nr. 60 din 30 mai 1975 s-au adus modificări Codului aerian în spiritul Convenției de la Montreal, fiind prevăzute pedepse pentru fiecare infracțiune sau categorii de acte îndreptate contra securității aviației civile. Astfel, în capitalul X — Sancțiuni — al Codului aerian al Republicii Socialiste România la art. 107[2], sînt considerate infracțiuni și sancționate corespunzător următoarele fapte:

a) distrugerea sau deteriorarea instalațiilor de navigație aeriană sau tulburarea funcționării acestora ori a serviciilor de navigație aeriană, dacă vreunul dintre aceste acte este de natură să pună în pericol securitatea aeronavelor în zbor;

b) comunicarea de informații, știind că acestea sînt false, dacă prin acest fapt se pune în pericol securitatea unei aeronave în zbor;

c) stînjenirea îndeplinirii atribuțiunilor de serviciu ale echipajului de conducere a unei aeronave, dacă prin aceasta s-ar putea pune în pericol siguranța aeronavei;

d) preluarea fără drept a controlului aeronavei, direct sau indirect;

e) săvîrșirea unui act de violență împotriva unei persoane aflate la bordul unei aeronave în zbor, dacă acest act este de natură să pună în pericol securitatea aeronavei;

f) distrugerea unei aeronave în serviciu sau deteriorarea acesteia, în așa fel încît o face inaptă de zbor ori este de natură să-i pună în pericol securitatea în zbor;

g) plasarea în mod direct sau indirect, pe o aeronavă în serviciu, prin orice mijloc, a unui dispozitiv sau a unei substanțe apte să distrugă acea aeronavă sau să-i producă deteriorări care o fac inaptă de zbor ori sînt de natură să-i pună în pericol securitatea în zbor.

Infracțiunile prevăzute la lit „a" și „b" se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 12 ani. Dacă fapta se săvîrșește în scopul devierii itinerariului de zbor, pedeapsa este de la 5 la 15 ani. Infracțiunile de la lit. „c" și „g" — considerate ca deosebit de grave — se pedepsesc cu moartea sau cu închisoare de la 15 la 20 ani. Aceeași pedeapsă va fi aplicată și în cazul infracțiunilor prevăzute la lit. „a" și „b", cînd pentru săvîrșirea acestor fapte a fost ucisă o persoană, cînd faptele au determinat moartea uneia sau mai multor persoane ori au avut alte urmări deosebite de grave. De asemenea, se pedepsește și tentativa.

*

Cooperarea statelor în domeniul realizării securității traficului aerian internațional de pasageri și mărfuri este stimulată de dezbaterile, rezoluțiile și recomandările adoptate în foruri internaționale sau de către unele organizații specializate.

Adunarea Generală a O.N.U. a adresat apeluri statelor — prin mai multe rezoluții — de a lua măsuri legislative și de ordin practic care să conducă la creșterea siguranței transporturilor aviatice și la întărirea cooperării dintre state pe această linie. În același spirit, Consiliul de Securitate a condamnat actele de violență care periclitează securitatea transporturilor aviației civile și a invitat statele să ia toate măsurile juridice necesare pentru prevenirea lor.

În forme variate și cu mijloace diferite, organisme internaționale au condamnat cu vehemență actele teroriste comise în sfera aviației civile, cerînd întărirea cooperării între state în vederea prevenirii ori reprimării acestor acte. Astfel de poziții au adoptat: Consiliul Europei (Recomandarea nr. 613/1970, adoptată de Adunarea consultativă la 24 septembrie 1970), Asociația transporturilor aeriene internaționale (rezoluția adoptată la întrunirea de la Teheran, în octombrie 1970), Federația internațională a asociațiilor controlorilor traficului aerian (rezoluția adoptată la sesiunea din mai 1974), Federația internațională a asociațiilor piloților de linie (prin rezoluțiile anuale), INTERPOL (recomandarea făcută la cea de-a 47-a sesiune a Adunării Generale, care a avut loc în Panama, în octombrie 1978).

O semnificație deosebită o au recomandările din cuprinsul anexei 17 (adoptată la 22 martie 1974) la Convenția pentru Aviația Civilă Internațională, la care au aderat 144 state. În acest document se recomandă statelor ca, prin programe naționale, să instituie un complex de măsuri care să asigure securitatea transporturilor aviației civile împotriva actelor de intervenție ilicită.

De regulă, în baza recomandărilor menționate, programele naționale de securitate în domeniul aviației civile cuprind măsuri care se referă la:

● controlul corporal al pasagerilor și al bagajelor acestora, înaintea îmbarcării la bordul aeronavelor;

● supravegherea interiorului aerogărilor de către organe specializate, prin sisteme de televiziune cu circuit închis;

● controlul și supravegherea căilor de acces spre aeroporturi de către patrule ale organelor de ordine;

● verificarea din aer, cu ajutorul elicopterelor, a capetelor de pistă de pe aeroporturi, înaintea decolării și aterizării aeronavelor;

● însoțirea aeronavelor de către echipe special instruite și pregătite pentru misiuni de securitate;

● organizarea instruirii permanente a personalului navigant — și a celui aflat la sol — al companiilor de aviație asupra metodelor, mijloacelor și tehnicilor specifice asigurării securității transporturilor aeriene de pasageri și mărfuri;

● stabilirea de proceduri și moduri de acțiune pentru situații de urgență;

● prelucrarea și transmiterea informațiilor statelor interesate, în situații de atacuri sau amenințări ale aeronavelor acestora care execută transporturi aeriene regulate.

Sub auspiciile Organizației aviației civile internaționale și cu sprijinul direct al forurilor de specialitate din diferite țări au loc anual conferințe, seminarii și simpozioane internaționale și regionale, în care se dezbat aspecte ale cooperării între state și companii aviatice pentru realizarea securității transporturilor aeriene și îmbunătățirea reglementărilor juridice în materie. În anul 1979 s-a desfășurat în S.U.A. Conferința internațională de securitate a aviației civile, în perioada 23—27 aprilie și un colocviu european pe aceeași temă, între 28 mai — 1 iunie, la Paris.

La Conferința internațională de securitate a aviației civile — 1979 s-a apreciat că s-au realizat pași importanți pe calea cooperării statelor pentru reprimarea actelor de capturare ilicită a aeronavelor, precum și a prevenirii actelor de violență comise la bordul aeronavelor, împotriva pasagerilor ori a instalațiilor navigației aeriene și aeroportuare. Totuși, numărul actelor teroriste în sfera aviației civile internaționale se menține ridicat. Astfel, în anul 1976 au avut loc 71 acțiuni criminale împotriva aviației civile (soldîndu-se cu 81 morți și 147 răniți), din care 31 deturnări, 16 explozii în aeroporturi, 9 încercări de a se introduce obiecte explozive în aerogări și în aeronave, 3 atacuri armate, 12 alte acțiuni inclusiv sabotaje. Ca atare, la această reuniune internațională s-a recomandat:

◆ alinierea legislației tuturor statelor beneficiare de avantajele transporturilor aeriene la cerințele Convenției pentru Aviația Civilă Internațională, a convențiilor de la Tokio, Haga și Montreal;

◆ determinarea statelor să respecte și să aplice convențiile internaționale în vigoare, la care au aderat și care au ca obiect reprimarea terorismului;

◆ încurajarea schimbului de informații între state privind acțiunile teroriste din domeniul aviației, accentul punîndu-se pe prevenirea unor astfel de acțiuni;

◆ standardizarea programelor naționale de securitate în domeniul aviației civile; realizarea unor astfel de programe în țările din Orientul Apropiat și din Africa; încurajarea asistenței acordate țărilor slab dezvoltate;

◆ organizarea de conferințe regionale pe tema securității aviației civile internaționale și cooperarea pentru specializarea personalului pe linia securității aviației civile;

◆ îmbinarea mai strînsă a măsurilor de securitate cu activitățile de deservire a pasagerilor; micșorarea timpului de control antiterorist al pasagerilor și bagajelor pentru a nu se întîrzia cursele programate;

◆ sprijinirea eforturilor O.N.U. pentru încheierea unei convenții internaționale multilaterale de combatere a terorismului, care să oblige toate statele să califice drept infracțiuni criminale faptele considerate acte de terorism. Perfecționarea convențiilor internaționale existente și a acordurilor bilaterale, în scopul facilitării extrădării teroriștilor.

Maior Nicolae TOMA

Semnal editorial

Sub egida Serviciului editorial și cinematografic al Ministerului de Interne au fost tipărite sau vor apărea în curînd următoarele lucrări :

DOCUMENTE PRIVIND REPRIMAREA TERORISMULUI INTERNAȚIONAL — volum ce reprezintă un instrument juridico-metodologic de strictă necesitate în orientarea și pregătirea cadrelor Ministerului de Interne în fața cărora stau sarcini deosebite pe linia prevenirii oricăror acte sau fapte de natură teroristă pe teritoriul R.S. România. Lucrarea lărgește posibilitățile de documentare a aparatului asupra mijloacelor de îngrădire și contracarare, pe cale juridică, a fenomenului terorist, utilizate la scară internațională și degajă ideea de cooperare între toate forțele participante la sistemul național de apărare antiteroristă, ca o condiție a reușitei în activitatea de profil.

— **GRUPĂRI ȘI ACȚIUNI TERORISTE** — traducere cuprinzînd date referitoare la principalele grupări teroriste între care există o cooperare foarte strînsă, atît pe planul instruirii, al sprijinului material (financiar) și logistic, cît și în cadrul desfășurării acțiunilor. Sînt prezentate unele dintre astfel de acțiuni, împreună cu metodele și mijloacele folosite de teroriști, fapt ce reprezintă un mijloc de documentare pentru toate cadrele Ministerului de Interne, un ajutor prețios în pregătirea lor profesională.

RIPOSTE ANTITERORISTE — lucrare realizată pe bază de traducere — completată cu sugestive ilustrații și scheme — care conține date despre unități specializate în riposta antiteroristă din R.F. Germania, Marea Britanie, Franța, Austria, Belgia, Spania, S.U.A., Canada și Israel. Cazurile soluționate de aceste forțe și prezentate în paginile cărții oferă concluzii și pentru organele Ministerului de Interne însărcinate cu prevenirea actelor teroriste.

— **EROAREA** — traducerea unui volum care ilustrează interesante aspecte referitoare la lupta subterană dintre serviciile de informații, acțiunile din umbră ale serviciului american de spionaj, metodele și procedeele abuzive folosite de cadrele acestora, mergînd pînă la dezumanizare, preocuparea pentru secretizarea muncii, relațiile dintre șefi și subordonați, cu multiple concluzii în special pentru cadrele de conducere.

Locot. colonel **Enache PASCALE**

Concepții și opinii privind :

ASIGURAREA SECURITĂȚII INTERNE

Presa occidentală abordează în ultimul timp o serie de concepții privind necesitatea asigurării securității statelor, cu referiri directe la apărarea securității interne.

Deși în publicațiile respective problematica este analizată, firește, de pe pozițiile politologiei burgheze, o seamă de idei, sugestii și confruntări prezintă un anume interes, atît din punctul de vedere al documentării și cunoașterii generale, cît și din cel al edificării asupra unor concepții de lucru ori situații de fapt din diverse țări.

În cele ce urmează prezentăm cîteva asemenea opinii.

În domeniul securității interne, se arată într-un articol din revista vest-germană „Kriminalistik", *în ultimii ani, din cauza multiplelor evoluții și a sporirii vertiginoase a pericolelor potențiale, au apărut noi probleme care, pentru un stat, sînt de o însemnătate existențială. Acest lucru reclamă pentru politica de securitate o nouă dimensiune, care să evalueze realist și obiectiv toate momentele și pericolele și să stabilească reacțiile eficace ale organelor competente din acest sector important de responsabilitate.*

Concomitent cu elaborarea unor măsuri politice care vizează apărarea securității, sînt necesare și hotărîri care să aibă în vedere dezvoltarea și cultivarea în rîndul maselor, al reprezentanților lor și al organelor

de decizie, a nevoii, a sentimentului și conștiinței de securitate. Pentru aceasta este necesar să existe un instrumentar, materiale adecvate și o metodologie clară, care să facă cunoscute cele mai importante probleme, sarcini și nevoi de apărare a securității, în așa fel încît să fie înțelese și cunoscute corect de organele de stat și opinia publică.

După opinia autorului acestui articol — dr. Alfred Stümper — securitatea, astăzi, a dobîndit o nouă dimensiune, în funcție de pericolele potențiale sporite și de gradul de periclitate existent. Faptele, în complexitatea lor, nu pot fi analizate după categorii și scheme depășite, după optica — de pildă — a celor care s-au ocupat de asemenea probleme în primul și al doilea război mondial. Desigur, fără a se respinge tezaurul gîndirii tradiționale, se impune ca modalitățile de apărare a valorilor prezente să fie profund gîndite și organizate pe principii, categorii și criterii necesare unor noi moduri de abordare a problemelor zilei.

Analizînd cele arătate, autorul își exprimă părerea că în lumea contemporană, hipertehnicizată, ar fi fals să privești problema securității schematic, împărțind-o într-un compartiment distinct al securității externe și într-un compartiment al apărării securității interne. Astăzi nu mai este posibil să desparți în mod mecanic securitatea internă de cea externă, plecînd de la schema acțiunilor militare din afară și a acțiunilor subversive din interior, pentru că asemenea acte sînt pregătite, plănuite sistematic și pe termen lung, uneori din afară, cu antrenarea unor persoane din interior. Mai mult ca oricînd, afirmă autorul, în prezent orice acțiune îndreptată împotriva unui stat, a unui popor, a unei forme de stat, a unei ideologii nu va fi exclusiv militară și astfel este de așteptat o confruntare cu forme „elegante", aparent inofensive, dar care cauzează lovituri.

Posibilitățile și formele de manifestare ale unei astfel de strategii nimicitoare „strecurate", ori de măcinare „epidemică" a forțelor sînt deosebit de diverse. Toate au însă același obiectiv de atac, respectiv securitatea unei comunități. Aceasta poate fi securitatea politică, precum și cea economică, socială, psihologică, militară și starea infracțională. Și în acest cadru nu trebuie trecuți cu vederea ceilalți factori care provoacă insecuritatea, începînd cu accidentele de circulație și cu sinuciderile, cu catastrofele naturale, evenimentele din economie și terminînd poate cu accidentele de familie. Pentru că toate acestea contribuie — cu o anumită cotă — la insecuritatea generală. Mai mult, toate acestea pot fi tocmai consecințe ale altor factori de insecuritate, ale unor acțiuni bine gîndite și provocate la timp. De aceea, este necesar să se evalueze obiectiv și cu multă grijă valorile ce trebuie înscrise în conceptul de asigurare a securității lor și să se aibă în vedere toate mijloacele de care dispune societatea pentru apărarea acestora.

Asigurarea reală a securității valorilor naționale presupune conștientizarea și participarea largă a populației la înțelegerea și soluționarea problemelor de securitate. Toate acestea însă presupun formarea la cetățeni a unei conștiințe și a unui sentiment de securitate. Cît de efective se dovedesc a fi acestea s-a văzut, în special, în domeniul protejării mediului ambiant, cît și în unele sectoare ale securității. Dacă, la început, nevoia unei conștiințe ecologice se resimțea doar la nivelul unor specialiști ori oameni politici, în ultima vreme problematica crizei ambientale a dobîndit un rol central în întreaga politică de stat.

Nevoia de securitate, cnștiința de securitate și sentimentul de securitate sînt factori care numai prin simpla lor prezență modelează starea de securitate: panica, insecuritatea, grijile, teama nu mai sînt lăsate pe seama propriei imaginații.

Conștientizați, aceștia devin factori reali, iminenți ai vieții sociale, pot fi evaluați corect și corespunzător importanței lor.

Se impune să menționăm aici că apărarea securității nu poate fi abordată doar schematic, ca o sumă a unor pericole izolate. Ea trebuie văzută și gîndită în totalitatea și în unicitatea ei contradictorie și complexă. Pentru că securitatea nu este un conglomerat de probleme separate care să intereseze numai pe specialiști, ci este, înainte de orice, o problemă centrală — securitatea unei societăți moderne. Pusă în acest fel problema, apărarea securității are o valoare politică centrală, ceea ce ar vrea să însemne că politica generală devine într-o măsură considerabilă și o politică de securitate, adică: a vedea și prevedea totalitatea pericolelor care afectează ori amenință securitatea și a promova o politică adecvată de apărare a securității. Aceasta înseamnă că organul chemat să asigure securitatea trebuie să gîndească politic. Or, se știe că orice gîndire politică operațională trebuie să decidă între ceea ce prezintă importanță și nu, să stabilească corect problemele fundamentale, iar în cadrul acestora să sesizeze corelațiile, să țină seama de ele în planificarea acțiunilor, să utilizeze corespunzător și eficient mijloacele umane și materiale și, de asemenea, în conformitate cu constituția și regulile conviețuirii sociale, să elaboreze actele normative care să contribuie la întărirea securității.

Cele arătate presupun a avea și curajul necesar pentru reorientările și modificările care trebuie operate în domeniul obiectivelor politice, organizatorice, materiale și funcționale. Desigur, aceasta nu înseamnă neapărat să modifici în fiecare zi structuri, legi, moduri de organizare. Dar se poate acționa pentru o permanentă reactualizare a unei imagini globale a stării de securitate, ca printr-o continuă și corectă diagnoză și prognoză a fenomenelor să se poată aduce corecturile necesare politicii de securitate, iar atunci cînd este cazul să se treacă la reînnoirea ei.

Așa cum noile tehnologii din sfera

industrială fac inevitabilă găsirea de noi concepţii şi soluţii, şi în domeniul securităţii este nevoie să fie regîndite o serie de concepţii şi strategii. Şi pentru a nu se lăsa loc unor concepţii sau practici false, trebuie să se facă uz de mai multă analiză şi de mai multă planificare. A planifica înseamnă a cerceta continuu, a cunoaşte fenomenele şi complexitatea lor, şi aceasta exclude orice empirism şi diletantism de vreme ce cunoaşterea trebuie să fie complexă, cvasitotală, realistă, eliberată de aspectele neesenţiale, întîmplătoare, precum şi de concepţii speculative. Întrucît o astfel de activitate întruneşte calităţile unei munci politice în cunoştinţă de cauză, ea trebuie să fie făcută cu seriozitate, ştiinţific de un resort special, care să se ocupe permanent cu centralizarea şi analizarea problematicii pe linia securităţii interne *şi, în raport cu concluziile desprinse din analize şi prognoze, să întocmească alternativele posibile de decizie şi acţiune.*

Experienţe şi opinii pe linia securităţii obiectivelor economice

În toate ţările industrializate apărarea obiectivelor economice împotriva catastrofelor, avariilor, acţiunilor de spionaj, subminare, diversiune, neglijenţă ş.a.m.d., constituie o preocupare prioritară, atît sub aspect legislativ şi organizatoric, cît şi ca proces de planificare sau de pregătire a cetăţenilor în scopul formării unei conştiinţe de securitate, ordine şi disciplină.

Potrivit unui articol pe această temă publicat în revista *„Forum der kriminalistik"* din R. D. Germană, *„prevenirea şi combaterea eficientă a oricărui fenomen menit să prejudicieze procesul de dezvoltare a economiei naţionale sînt componente esenţiale ale strategiei progresului economic, cu influenţă considerabilă asupra factorilor intensivi ai producţiei socialiste"*. Din acest motiv, articolul 3 din Codul penal est-german prevede obligaţia şefilor întreprinderilor, organelor şi organizaţiilor de stat, cooperatiste şi obşteşti ca în domeniile lor de răspundere să educe pe cetăţeni în spiritul intoleranţei faţă de încălcarea legalităţii socialiste şi a disciplinei profesionale şi sociale, să ia măsuri pentru identificarea şi înlăturarea cauzelor şi condiţiilor care favorizează ori generează stări infracţionale...

Plecînd de la cerinţele dreptului socialist, ale creşterii ordinii şi securităţii generale, cît şi ale asigurării disciplinei de stat, organele poliţiei populare care răspund de ordinea şi securitatea în întreprinderile economice socialiste au obligaţia

să cunoască şi să analizeze orice faptă penală concretă şi, de asemenea, orice altă acţiune sau situaţie menită a genera fenomene care să aducă prejudicii economiei naţionale. Tot în acest scop, între poliţia judiciară şi procuratură există o cooperare activă, atît pe plan informaţional, cît şi operativ. Astfel, pe baza *„Orientărilor privind cercetarea diferenţiată a cauzelor şi condiţiilor faptelor penale îndreptate împotriva proprietăţii socialiste în vederea creşterii eficienţei procedurilor penale"* din 7 mai 1975, organul de cercetare penală, respectiv organele procuraturii sînt obligate ca, în cazul în care în cadrul cercetărilor efectuate rezultă aspecte ori împrejurări care, deşi nu au legătură cu vreo infracţiune, ar putea totuşi condiţiona ori favoriza astfel de fapte, să ia măsuri urgente de înlăturare a acestora. Soluţionarea problemelor respective se face în condiţiile asigurării consecvente a competenţelor. În acest sens, în ceea ce priveşte răspunderea şi activitatea organelor de poliţie se precizează: *„Poliţia judiciară nu îşi asumă nici o sarcină care ţine de competenţa organelor de stat sau obşteşti. Activitatea ei este de natură pur criminalistică. Bazată pe experienţa acumulată, ea dă indicaţii cum să fie prevenite infracţiunile şi contribuie totodată la identificarea şi înlăturarea dificultăţilor. De aceea, mai ales în situaţia unor infracţiuni grave îndreptate împotriva proprietăţii socialiste şi a economiei naţionale, poliţia nu trebuie să aştepte să se încheie cercetările, ci trebuie să informeze urgent celelalte organe şi organizaţii competente, dînd indicaţii şi făcînd recomandările necesare"*. De asemenea, pe linia sprijinirii şi promovării susţinute a activităţii oamenilor muncii din întreprinderi pentru prevenirea şi combaterea tuturor genurilor de încălcare a legii, poliţia populară desfăşoară o muncă intensă şi diversificată. Convinşi că prin mai multe consultaţii se poate realiza atragerea cetăţenilor la descoperirea şi clarificarea infracţiunilor, a cauzelor şi împrejurărilor acestora, că pe această cale se pot forma o conştiinţă şi o voinţă de ordine, securitate şi disciplină, fiind totodată şi un mijloc şi un cadru eficace pentru educarea juridică a muncitorilor, criminaliştii participă personal la astfel de consfătuiri în întreprinderi. De asemenea, din ce în ce mai frecvent se organizează în întreprinderile economice conferinţe cu problematică juridică şi de securitate. În cadrul acestora, cadrele de conducere atrag atenţia oamenilor muncii asupra unor lipsuri şi slăbiciuni, indicîndu-le modalităţi concrete de eliminare a acestora. În măsura în care conferinţele cuprind concluzii desprinse din analizarea cazurilor clarificate şi a altor încălcări ale ordinii şi disciplinei în producţie, insistîndu-se asupra cauzelor şi împrejurărilor în care au fost comise, precum şi asupra personalităţii infractorilor, se asigură eficienţa formativă a acestor conferinţe.

Important s-a dovedit şi schimbul reciproc de informaţii şi de experienţă cu organele de revizie şi control de stat şi obştesc. Informarea precisă şi concretă a organelor menţionate determină acţiunea calificată a acestora în domeniul prevenirii şi descoperirii infracţiunilor şi a altor încălcări ale legii. Documentarea aprofundată asupra cauzelor şi împrejurărilor unor astfel de evenimente, informarea operativă şi concretă a organelor conducătoare de partid ori a şefilor întreprinderilor în cauză, precum şi analizarea documentată a acestor fapte în cadrul conferinţelor şi adunărilor respective au un efect apreciabil asupra educaţiei politice a cetăţenilor.

★

În R. F. Germania — menționează revista de profil „Wirtschaftsschutz" — practica de pînă acum a reliefat următoarele forme de pericole pentru economia vest-germană: *1)* amenințările exercitate din afară asupra obiectivelor (pericolul extern); *2)* amenințările provenite din interiorul obiectivului (pericolul intern). Toate acestea afectează deopotrivă securitatea, rentabilitatea și progresul economiei. Din acest motiv, însărcinații cu securitatea întreprinderilor, împreună cu conducătorii respectivi, sînt obligați să-și organizeze activitatea în direcțiile: *1)* elaborarea măsurilor necesare de prevenire a pericolelor; *2)* acționarea pentru împiedicarea sau reducerea pagubelor și pierderilor; *3)* valorificarea critică a concluziilor desprinse în fiecare caz în parte, în vederea adecvării planurilor de măsuri la noile situații.

● Experiența a demonstrat că este extrem de important să se acorde atenția cuvenită și infrastructurilor. Încă din faza de proiectare a unei extinderi, reamenajări ori a unei noi construcții trebuie avute în vedere următoarele probleme: reducerea numărului de intrări facilitează o mai bună supraveghere și un control mai eficient în obiectiv; despărțirea între locul de parcare și locul de depozitare îngreuiază transportul produselor; folosirea unor materiale rezistente pentru ziduri, ferestre și uși și a încuietorilor bune și grilajelor îngreuiază pătrunderile; o bună iluminare exterioară împiedică apropierea infractorilor de obiectiv; sistemele de supraveghere și alarmare să fie alese pe criterii de securitate eficientă.

Desigur, cele enumerate mai sus sînt exemple care nu pot fi însușite mecanic. Fiecare concept de securitate trebuie să pornească de la analiza anumitor situații concrete.

● În altă ordine de idei, noțiunea de secret de întreprindere sau de afaceri circumscrie situații și fapte care nu sînt destinate a fi cunoscute de orice persoană. Pentru a realiza acest lucru este nevoie de o conștiință a intereselor și o voință de securitate. Trebuie, firește, să se ajungă acolo ca nici un lucrător și funcționar să nu divulge date sau informații privind secretele de producție, rezultatele unor cercetări, listele clienților, cercetările de marketing, ș.a. Angajatul unei întreprinderi este obligat prin contract să păstreze aceste secrete, dar viața a dovedit că nu este suficient numai un astfel de angajament. Trebuie să se procedeze cu mai multă hotărîre în ceea ce privește raționalizarea și controlul accesului, în special în sectoare sensibile ca: proiectarea, planificarea, cercetările de marketing, centrele de calcul electronic etc....

Cîteva cazuri de spionaj depistate au pus în evidență interesul unor servicii secrete străine pentru potențialul economic al unei țări, orientat mai ales pe domenii de vîrf: electronica (în special industria microprocesoarelor), tehnologia nucleară, industria computerelor și orice alt sector specializat în cercetare și inginerie tehnologică etc. Cum ar putea intra ele în posesia unor astfel de secrete? Fără îndoială că prin spionaj ori trădare. Este necesar deci ca în acest domeniu să existe o colaborare activă între împuternicitul cu problemele de securitate și serviciul de

personal, dar mai ales o temeinică *„școlarizare"* internă a angajaților (acțiune organizată de experții în probleme de securitate), pentru a forma și educa la aceștia *o conștiință de securitate.*

● În activitatea de zi cu zi a serviciilor secrete, metoda exploatării surselor de informații s-a rafinat așa de mult, încît credulitatea, inocența (în fața intenției informative a spionilor) sînt fructuos exploatate de inamic. Deosebit de eficientă se dovedește această metodă în cadrul unor tîrguri internaționale, congrese, recepții, vizitarea unor firme etc...

Există în firea omului acea slăbiciune evidentă de a se lăsa antrenat în discuții, din păcate fără a fi dublată și de întrebarea vigilentă: cu cine? Or, într-o discuție cu un cadru sau un agent al unui serviciu de informații, care, după cum se știe, sînt bine instruiți, la întrebări bine formulate se dau răspunsuri precise și, pe această cale, o serie de informații și date secrete intră în posesia lor. La toate acestea se mai adaugă și concurența din domeniul spionajului economic și științific, despre care specialistul vest-german *CLEMENS AMELUNXEN*, în cunoscuta sa lucrare *„Spionaj și sabotaj în întreprindere"*, afirmă: *„...este notoriu faptul că industria japoneză din domeniul electronicii și fotografici își datorează avîntul nu numai sîrguinței și propriei genialități, ci în mod esențial spionajului efectuat în străinătate în aceste sectoare".*

● Un fenomen relativ nou privind criminalitatea economico-industrială îl constituie infracțiunile computeriale. Acestea îmbracă următoarele forme: *1)* manipularea sau furtul de date și programe; *2)* spionajul computerial; *3)* sabotarea sistemelor computeriale; *4)* furtul de timp.

Un sabotaj într-un centru de calcul poate fi foarte ușor provocat. Un simplu magnet purtat în buzunar poate duce la distrugerea unor colecții de date. De asemenea, desconspirarea codurilor poate facilita interogarea ilicită a datelor. O problemă cu totul nouă o constituie locurile de muncă dotate cu monitoare și lucru în sistemul on-line, de unde pot fi obținute direct informații și date. Din acest motiv se afirmă că *un cadru de securitate trebuie să stăpînească în viitor problematica calculatoarelor electronice*, pentru a avea o viziune și o cunoaștere clară a tuturor aspectelor care privesc securitatea din acest domeniu.

Grupaj realizat
de maior **Dumitru DĂNĂU**

CENTRALA DIN DESIŞURI *)

— citeva date despre sediul C. I. A. —

Sediul centralei C.I.A. se află la Langley, în Virginia, la 13 km de Washington. A fost proiectat de arhitecţii Harrison şi Abrawovitz, aceiaşi care au condus lucrările construcţiei Palatului Naţiunilor Unite şi a costat 46 milioane de dolari. Construcţia din beton armat are aripi independente şi este „acoperită" de o „cortină" de arbuşti ce se întinde pe o suprafaţă de 30 ha, unde zburdă nestingheriţi iepurii, pisicile sălbatice ori puii de cerb, vînătoarea fiind interzisă.

Sediul de la Langley a fost inaugurat la 12 noiembrie 1961. Nu era secret. Timp de trei ani, mari indicatoare de circulaţie, de culoare alb-verde, aşezate pe toată întinderea „Washington-Memorial Parkway" *indicau traseul de urmat pentru a ajunge în 20 de minute cu maşina pînă la poarta de intrare în sediu. Intr-o zi însă, prin februarie 1964, indicatoarele au dispărut. S-a spus că ordinul de a fi scoase ar fi aparţinut lui* Robert Kennedy. *Astăzi, în locul acestora, sînt mici indicatoare de format 30/50 cm cu indicaţia* „Parkway" *însoţită de iniţialele* „B.P.R.", *care înseamnă* „Administraţia Drumurilor Publice"; *există cu adevărat această „administraţie" la Langley, înfiinţată pentru a servi ca punct de orientare pentru* „vizitatorii autorizaţi" *ai C.I.A. care sosesc din toate colţurile lumii. La capătul şoselei, banda rutieră este întreruptă de un gard confecţionat din plasă metalică, înalt de 4 metri. In mai multe locuri, la înălţimea unui om, tronează trei inscripţii, una lîngă alta, pe care se poate citi:* „Proprietatea Guvernului Statelor Unite", „Fotografiatul interzis", „Intrarea strict interzisă". *O asemenea inscripţie este plantată şi în faţa porţii.*

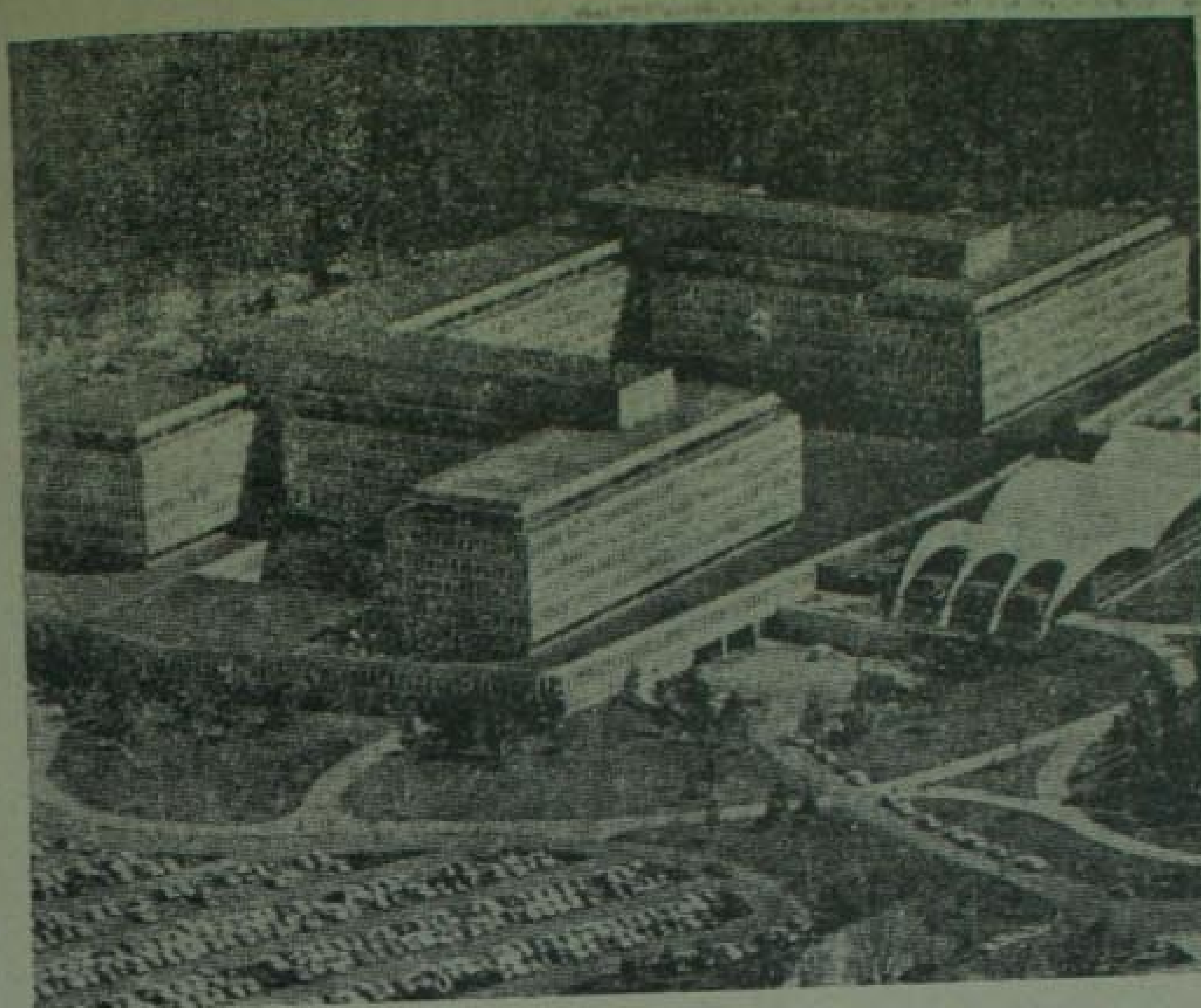
In spatele porţii este un post de control cu santinele. Dacă vizitatorul este cunoscut, este lăsat să treacă, făcîndu-i-se un simplu semn cu mîna. Altminteri, i se cere mai întîi viza de intrare şi apoi este supus la un adevărat şi veritabil test: unde merge, pe cine caută, dacă are o audienţă, cît crede că va fi reţinut etc. Şeful postului de control consemnează răspunsurile pe un notes cu file tipărite şi numerotate progresiv. După aceea acţionează un mic disc şi cu o voce, inexpresivă, comunică numele şi prenumele vizitatorului. Aşteaptă în linie exact opt secunde, după care lasă în jos pîrghia discului şi se adresează interlocutorului: „Luaţi loc, vă rog" *sau* „Astăzi este imposibil, reveniţi în altă zi". *Cine primeşte aprobare de intrare trebuie să se oprească apoi în vestibul pentru a lăsa nu numai armele, ci orice alt obiect din metal, pînă şi cheile de la maşină, inclusiv monezile. Pe uşa vestibulului, care permite accesul spre birouri, iese în relief, incrustat în marmoră, un verset din Evanghelia sfîntului Ion:* „Voi ce veţi cunoaşte adevărul, de adevăr veţi fi eliberaţi"...

•

Stema oficială a C.I.A. reprezintă un cap de vultur cu ciocul ameninţător îndreptat spre stînga, încadrat de două inscripţii; una deasupra cu adnotarea „Central Intelligence Agency" *şi alta dedesubt, respectiv* „Statele Unite ale Americii". *C.I.A. nu emite legitimaţii, diplome sau alte asemenea documente cu denumirea în clar a instituţiei, fapt pentru care această stemă este reprodusă numai pe pavajul de marmoră al* „centralei", *pe plicurile de plată ale personalului şi pe foile de hîrtie pentru corespondenţa administrativă obişnuită. Adresa poştală este* „Washington D.C. 20505". *Postul telefonic are două numere cu comandă automată la una din cele 156 linii:* 351-1100 *sau* 351-2028. *Centralistele nu răspund niciodată* „Alo, aici este C.I.A.". *Indiferent cine este solicitantul, ele răspund nazal:* „Alo, aici trei, cinci, unu, unsprezece, dublu zero, ce doriţi?" *Şi pentru a putea obţine legătura, nu-i suficient să spui numele şi prenumele persoanei solicitate; este necesar să ceri cu exactitate numărul de interior dorit şi, uneori, chiar şi parola. Nu sînt permise convorbiri cu caracter amical sau sentimental. Orice convorbire telefonică trebuie să aibă un riguros caracter profesional.*

Pe acoperişurile „centralei" se înalţă cel puţin 200 de antene de diferite mărimi şi grosimi, care servesc pentru legături radio cu orice colţ al lumii...

In interiorul sediului oficial funcţionează diverse servicii specializate, inclusiv o sală — radio. In aceasta din urmă au acces 4-5 persoane specializate în folosirea instalaţiilor şi codurilor.

Sediul Centralei C. I. A. — vedere generală

•

C.I.A. editează o revistă pentru salariaţii săi. Formatul este al unei reviste obişnuite; titlul, uneori tipărit în roşu, alteori în albastru, este „INTELLIGENCE ARTICLES". *Difuzarea este limitată şi controlată. Autorii articolelor sînt înşişi funcţionarii şi agenţii C.I.A. care semnează cu un indicativ sau, de cele mai multe ori, cu pseudonim.*

Conţinutul revistei cuprinde în exclusivitate subiecte de spionaj: cum să tratezi un spion inamic; cînd trebuie demascat şi cînd nu; cum se identifică agenţii dubli; ce prietenii trebuie cultivate; ce şi cum trebuie să se discute la telefon; măsurile de prevedere pentru a nu fi interceptat; cum trebuie evitate cheltuielile inutile etc. Limbajul folosit este specific, profesional; abundă adverbele şi adjectivele; uneori textele sînt aproape de neînţeles...

Traducere selectivă şi adaptare
Lt. col. **Ion TAMEŞ**
Lt. col. **Sergiu SPÎNU**

*) Capitol din lucrarea *„Mîna lungă a spionajului american"* de Enzo Catania.

ȘTIAȚI CĂ...

...membrii formațiunii antiteroriste G.S.G.-9 din R.F. Germania sînt, fără excepție, voluntari recrutați din unitățile aflate în structura „Apărării naționale"? Pentru a fi acceptați, solicitanții sînt supuși unor teste de aptitudini, iar apoi unei temeinice instruiri. În programul de instruire sînt cuprinse discipline ca ideologia, strategia și tactica diferitelor organizații teroriste, probleme de psihologie, pregătire militară specifică și exerciții practice de atac și apărare; dintre exerciții se remarcă cele executate pe pista cu obstacole dificile, lupta corp la corp, antrenamente de cățărare pe cablu, înotul și tragerile cu pistoale automate de mărci și calibre diverse.

...tot mai multe publicații occidentale reliefează — în materialele date publicității — modul cum ar trebui să se comporte cei care au suspiciuni că sînt în atenția unor grupări teroriste? Între principalele recomandări sînt și cele referitoare la modificarea permanentă a rutei și mijloacelor de ajungere și înapoiere de la locul de muncă, operarea de modificări în programul zilei, încuierea întotdeauna a autoturismului lăsat în parcare, examinarea interiorului acestuia înainte de folosire și deplasarea numai pe drumuri cu trafic intens și cu geamurile ridicate. Deseori, se face mențiunea că orice om are obligația să-și dezvolte conștiința securității proprii.

...este posibil să se prevină falsificarea documentelor, care pune atîtea probleme criminaliștilor și aduce prejudicii inestimabile societății? Un inventator din California — S.U.A. a pus la punct un procedeu chimic care permite să se obțină culori de „interferență" sau o „irizare"; acestea diferă după unghiurile din care sînt privite. Soluția colorantă poate fi aplicată pe orice suport: hîrtie fotografică, plastic, țesături. În principiu, culorile nu dispar, iar dacă apa le șterge ele revin cînd suportul se usucă. Tratate cu astfel de substanțe colorante, documentele autentice pot fi ușor identificate, ele fiind mult mai greu de falsificat.

Rubrică realizată de
Anca-Lidia MÎLCOMETE

BIBLIOGRAFIE

LA TEMELE PENTRU PREGĂTIREA DE SPECIALITATE A CADRELOR DIN ORGANELE DE SECURITATE (PENTRU CONVOCĂRILE DIN ANUL 1981).

Teme comune pentru toate cadrele

Tema: **Conceptul de nouă calitate în domeniul apărării securității statului. Modalități și direcții de acțiune rezultate din documentele de partid, ordine și indicațiile comandantului suprem al forțelor armate pentru creșterea calității și eficienței întregii activități a aparatului de securitate, sporirea vigilenței și combativității cadrelor *)**

— Nicolae Ceaușescu: Raport la cel de-al XII-lea Congres al P.C.R., Ed. pol. — 1979, pag. 40—43, 58—67; Cuvîntarea rostită la Congresul al II-lea al consiliilor populare, Ed. pol. — 1980; Cuvîntarea rostită la convocarea — bilanț a activului și cadrelor de bază ale armatei, Ed. pol. — 1980.

— Rezoluția Congresului al XII-lea al P.C.R. și Programele-directivă adoptate de congres.

— Programul de măsuri al Departamentului securității statului, difuzat la unități cu nr. D/0012061 din 8 octombrie 1979.

— Publicația „Securitatea" nr. 4/1979, pag. 7—17; nr. 1/1980, pag. 4—8; nr. 2/1980, pag. 4—11; nr. 3/1980, pag. 13—25.

Tema: **Preocupări actuale ale serviciilor străine de informații pentru reorientarea structurilor și concepției de acțiune, în funcție de complexitatea fenomenelor vieții internaționale. Canale folosite sau posibil a fi utilizate de către serviciile de spionaj și cercurile reacționare din străinătate în activitatea ostilă desfășurată împotriva țării noastre. Modalități concrete de acțiune ale organelor de securitate pentru identificarea și neutralizarea acestor canale.**

— Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Ed. pol. — 1975, pag. 126—127, 153—160.

— Nicolae Ceaușescu: Raport la cel de-al XII-lea Congres al P.C.R., Ed. pol. — 1979, pag. 64—65, 84—89, 90—94; Expunere la Ședința activului central de partid și de stat — 3 august 1978, Ed. pol. — 1978, pag. 44—54; Cuvîntare la întîlnirea cu reprezentanți ai armatei și ai Ministerului de Interne — 28 noiembrie 1978, Ed. pol. — 1978, pag. 41—46; Cuvîntare la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 5—7 septembrie 1979, Ed. pol. — 1979, pag. 47—59; Cuvîntare rostită la Convocarea — bilanț a activului și cadrelor de bază ale armatei, Ed. pol. — 1980.

— Ordinul ministrului de interne nr. 000875/1976;

— Programul de măsuri al Departamentului securității statului, difuzat la unități cu nr. D/0012061 din 8 octombrie 1979.

— Publicația „Securitatea" nr. 2/1979, pag. 5—11; 61—66; nr. 4/1979, pag. 7—17; 22—26; 47—53; nr. 1/1980, pag. 9—14; 31—42; nr. 2/1980, pag. 4—11; 18—22; 30—40; nr. 3/1980, pag. 33—37; nr. 4/1980, pag. 26.

— Lucrarea: „Forme, metode, mijloace de acțiune folosite și categorii de informații căutate de serviciile de spionaj și cercurile reacționare din străinătate în activitatea ostilă desfășurată împotriva R.S. România", Serviciul editorial, 1980.

---

*) Un material pe această temă va fi publicat în primul număr ce va apărea după bilanțul muncii de securitate pe anul 1980.

Tema: **Măsuri ce se impun a fi întreprinse pentru îmbunătăţirea muncii de securitate în mediul rural, în raport cu exigenţele actuale. Intensificarea sprijinirii, îndrumării şi controlării şefilor posturilor de miliţie comunale în activitatea ce o desfăşoară în acest domeniu.**

— Nicolae Ceauşescu: Cuvîntare la Adunarea activului de partid şi a cadrelor de conducere din Ministerul de Interne — 23 decembrie 1976, broşură, Ed. pol. — 1976.

— Hotărîrea Consiliului de conducere al Ministerului de Interne din 22 iunie 1976.

— Ordinul ministrului de interne nr. 000875/1976.

— Programul de măsuri al Departamentului securităţii statului, difuzat la unităţi cu nr. D/0012061 din 8 octombrie 1979.

— Publicaţia „Securitatea" nr. 2/1979, pag. 72—75; nr. 3/1979, pag. 55—57; nr. 4/1979, pag. 7—17; nr. 2/1980, pag. 4—11; nr. 3/1980, pag. 13—25, 33—37.

Tema: **Dinamica, structura şi obiectivele fenomenului terorist internaţional. Direcţiile de acţiune a organelor de securitate în raport cu situaţia operativă antiteroristă din zonele de responsabilitate.**

— Nicolae Ceauşescu: Expunere la Şedinţa activului central de partid şi de stat, 3 august 1978, Ed. pol. — 1978, pag. 47—49.

— Decretul Consiliului de Stat nr. 121/1978 privind organizarea şi funcţionarea Ministerului de Interne, capitolul II.

— Ordinul comandantului suprem al forţelor armate nr. H/003785 şi Instrucţiunile nr. M—36/1978.

— Ordinele ministrului de interne nr. 001370/1978; nr. 001084/1977; nr. D/00120/1979.

— Programul de măsuri al Departamentului securităţii statului, difuzat la unităţi cu nr. D/0012061 din 8 octombrie 1979.

— Publicaţia „Securitatea" nr. 1/1979, pag. 47—53; nr. 3/1979, pag. 33—47; nr. 1/1980, pag. 53—57; nr. 2/1980, pag. 4—11; nr. 3/1980, pag. 26—30; nr. 4/1980, pag. 37, 48.

— Lucrările: „Mijloace folosite în acţiuni teroriste", Serviciul editorial — 1977; „Consideraţii privind reprimarea terorismului internaţional", Serviciul editorial — 1979; „Riposte antiteroriste", Serviciul editorial — 1980.

NOTA:

În numerele următoare, vom publica bibliografia pentru celelalte teme comune prevăzute să fie puse în dezbaterea cadrelor din aparatul de securitate.